

Väljaandja:
Akti liik:
Teksti liik:
Redaktsiooni jõustumise kp:
Redaktsiooni kehtivuse lõpp:
Avaldamismärge:

Riigikogu
seadus
terviktekst
06.05.2024
Hetkel kehtiv
RT I, 26.04.2024, 13

Isikut tõendavate dokumentide seadus¹

Vastu võetud 15.02.1999

[RT I 1999, 25, 365](#)

jõustumine 01.01.2000

Muudetud järgmiste aktidega

Vastuvõtmine	Avaldamine	Jõustumine
08.03.2000	RT I 2000, 26, 150	15.12.2000
21.03.2000	RT I 2000, 25, 148	29.03.2000
17.05.2000	RT I 2000, 40, 254	01.08.2000
08.11.2000	RT I 2000, 86, 550	02.12.2000
17.01.2001	RT I 2001, 16, 68	16.02.2001
07.03.2001	RT I 2001, 31, 173	07.04.2001
12.06.2001	RT I 2001, 56, 338	07.07.2001
19.06.2002	RT I 2002, 61, 375	01.08.2002
19.06.2002	RT I 2002, 63, 387	01.09.2002
15.10.2002	RT I 2002, 90, 516	01.12.2002
15.01.2003	RT I 2003, 13, 65	01.05.2003
22.01.2003	RT I 2003, 15, 87	27.02.2003
03.12.2003	RT I 2003, 78, 527	01.01.2004
17.12.2003	RT I 2004, 2, 4	16.01.2004
14.04.2004	RT I 2004, 28, 189	01.05.2004
14.12.2005	RT I 2006, 2, 3	01.07.2006
15.02.2006	RT I 2006, 12, 79	01.04.2006
17.05.2006	RT I 2006, 26, 191	01.08.2006
10.05.2006	RT I 2006, 26, 193	01.01.2007
07.06.2006	RT I 2006, 29, 221	28.08.2006, osaliselt 02.01.2007
14.11.2007	RT I 2007, 62, 394	jõustub Eesti lõplikul ühinemisel Euroopa Liidu ühtse viisarumiga, osaliselt 21.12.2007 ja osaliselt 30.03.2008. EL Nõukogu 6. detsembri 2007. a otsus Schengeni acquis' sätete täieliku kohaldamise kohta Tšehhi Vabariigis, Eesti Vabariigis, Läti Vabariigis, Leedu Vabariigis, Ungari Vabariigis, Malta Vabariigis, Poola Vabariigis, Sloveenia Vabariigis ja Slovaki Vabariigis, artikkel 1 lõiked 1 ja 2 (avaldatud 8.12.2007, EL Teataja, L 323)
07.05.2009	RT I 2009, 27, 166	30.07.2009
26.11.2009	RT I 2009, 62, 405	01.01.2010
21.01.2010	RT I 2010, 7, 28	17.04.2010
25.11.2010	RT I, 09.12.2010, 1	01.01.2011, osaliselt 01.02.2011 ja osaliselt 01.01.2012
08.12.2011	RT I, 29.12.2011, 1	01.01.2012
05.12.2012	RT I, 19.12.2012, 3	01.01.2013

13.06.2013	RT I, 02.07.2013, 3	01.09.2013, osaliselt 12.07.2013
27.02.2014	RT I, 21.03.2014, 2	01.10.2014, osaliselt 01.05.2014 ja 01.01.2015
19.06.2014	RT I, 12.07.2014, 1	01.01.2015
19.06.2014	RT I, 29.06.2014, 109	01.07.2014, Vabariigi Valitsuse seaduse § 107 ³ lõike 4 alusel asendatud ministrite ametinimetused alates 2014. aasta 1. juulil jõus olevast redaktsioonist.
21.10.2014	RT I, 29.10.2014, 1	01.12.2014
11.02.2015	RT I, 12.03.2015, 1	01.01.2016; seaduses asendatud läbivalt sõnad „rahvusvahelise sõjalise koostöö seadus” sõnaga „riigikaitse seadus” vastavas käändes
18.02.2015	RT I, 23.03.2015, 1	02.04.2015, osaliselt 01.04.2015 ja 01.01.2016
23.02.2016	RT I, 09.03.2016, 2	01.01.2017
16.03.2016	RT I, 06.04.2016, 1	01.05.2016
15.06.2016	RT I, 06.07.2016, 2	16.07.2016
12.10.2016	RT I, 25.10.2016, 1	26.10.2016
14.12.2016	RT I, 03.01.2017, 2	17.01.2017
14.12.2016	RT I, 03.01.2017, 1	18.01.2017, osaliselt 01.02.2017
08.02.2017	RT I, 03.03.2017, 1	01.07.2017
09.03.2017	RT I, 22.03.2017, 1	01.04.2017
04.04.2018	RT I, 21.04.2018, 1	01.05.2018
11.04.2018	RT I, 21.04.2018, 2	01.05.2018, osaliselt 01.11.2018
12.04.2018	RT I, 21.04.2018, 3	01.05.2018
20.02.2019	RT I, 13.03.2019, 2	15.03.2019
20.02.2019	RT I, 19.03.2019, 1	01.01.2021
03.12.2019	RT I, 18.12.2019, 3	28.12.2019
11.12.2019	RT I, 31.12.2019, 1	06.01.2020
21.02.2019	RT I, 19.03.2019, 9	01.02.2020
15.06.2021	RT I, 08.07.2021, 1	15.07.2021
29.09.2021	RT I, 15.10.2021, 1	25.10.2021
01.06.2022	RT I, 20.06.2022, 5	30.06.2022, osaliselt 02.07.2022
20.06.2023	RT I, 06.07.2023, 6	01.01.2024
16.04.2024	RT I, 26.04.2024, 2	06.05.2024

1. peatükk ÜLDSÄTTED

§ 1. Reguleerimisala

(1) Käesolev seadus kehtestab dokumendikohustuse ja reguleerib Eesti Vabariigi poolt Eesti kodanikele ja välismaalastele isikut tõendavate dokumentide väljaandmist.

(2) Käesolevas seaduses ettenähtud haldusmenetlusele kohaldatakse haldusmenetluse seaduse sätteid, arvestades käesoleva seaduse erisusi.
[RT I 2002, 61, 375- jõust. 01.08.2002]

§ 1¹. Välismaalane ja kolmanda riigi kodanik

(1) Välismaalane käesoleva seaduse tähenduses on:

- 1) Euroopa Liidu liikmesriigi, v.a Eesti, või Euroopa Majanduspiirkonna liikmesriigi või Šveitsi Konföderatsiooni kodanik (edaspidi *Euroopa Liidu kodanik*);
- 2) kolmanda riigi kodanik.

(2) Kolmanda riigi kodanik käesoleva seaduse tähenduses on isik, kes ei ole Eesti ega Euroopa Liidu kodanik.
[RT I 2009, 27, 166- jõust. 30.07.2009]

§ 2. Isikut tõendav dokument

(1) Isikut tõendav dokument (edaspidi *dokument*) on riigiasutuse poolt väljaantud dokument, kuhu on kantud kasutaja nimi ja sünniaeg või isikukood ning foto või näokujutis ja allkiri või allkirjakujutis, kui seadus või selle alusel kehtestatud õigusakt ei sätesta teisiti.

(2) Käesoleva seaduse alusel väljaantavad dokumendid on:

1) isikutunnistus;

1¹) digitaalne isikutunnistus;

[RT I 2009, 27, 166- jõust. 30.07.2009]

1²) elamisloakaart;

[RT I, 09.12.2010, 1- jõust. 01.01.2011]

2) Eesti kodaniku pass;

3) diplomaatiline pass;

4) meremehe teenistusraamat;

5) välismaalase pass;

6) ajutine reisidokument;

7) pagulase reisidokument;

8) meresõidutunnistus;

9) tagasipöördumistunnistus;

10) tagasipöördumise luba;

11) Euroopa tagasisaatmise reisidokument Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2016/1953, mis käsitleb Euroopa reisidokumendi kehtestamist riigis ebaseaduslikult viibivate kolmandate riikide kodanike tagasisaatmiseks ja millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu 30. novembri 1994. aasta soovitus (ELT L 311, 17.11.2016, lk 13–19), tähenduses;

[RT I, 21.04.2018, 1- jõust. 01.05.2018]

12) Euroopa Liidu tagasipöördumistunnistus.

[RT I, 20.06.2022, 5- jõust. 30.06.2022]

(3) Dokumendi väljaandmisel arvestatakse Euroopa Liidu ja rahvusvaheliste organisatsioonide poolt dokumendile, selle käideldavusele ja väljaandmise turvalisusele esitatavaid nõudeid.

[RT I 2006, 29, 221- jõust. 28.08.2006]

§ 3. Reisidokument, siseriiklik dokument ja digitaalseks isiku tõendamiseks ettenähtud dokument

[RT I 2009, 27, 166- jõust. 30.07.2009]

(1) Reisidokument on seaduses riigipiiri ületamiseks ettenähtud:

1) Eesti dokument;

2) välisriigi või rahvusvahelise organisatsiooni reisidokument (edaspidi *välisriigi reisidokument*).

[RT I, 21.03.2014, 2- jõust. 01.10.2014]

(2) Siseriiklik dokument on riigisiselt isiku tõendamiseks ettenähtud dokument, mis ei ole ette nähtud riigipiiri ületamiseks, kui seadus või välisleping ei sätesta teisiti.

(3) Digitaalseks isiku tõendamiseks ettenähtud dokument (edaspidi *digitaalne dokument*) on elektroonilises keskkonnas isiku tõendamiseks ja isikusamasuse kontrollimiseks ettenähtud dokument.

[RT I 2009, 27, 166- jõust. 30.07.2009]

§ 3¹. Isikut tõendava dokumendi väljaandmise taotluse vastuvõtmise ja dokumendi väljastamisega seotud ülesande täitmine

(1) Isikut tõendava dokumendi väljaandmise taotluse vastuvõtmisega, sealhulgas isikult biomeetriliste andmete võtmise ja nende andmete töötlemisega, ning isikut tõendava dokumendi väljastamisega seotud ülesande täitmiseks võib sõlmida halduslepingu halduskoostöö seaduses sätestatud korras.

(2) Isikut tõendava dokumendi väljaandmise taotluse vastuvõtmise ja dokumendi väljastamisega seotud ülesanded, mida võib üle anda, on käesoleva seaduse §-des 9², 11¹–11⁶, 12¹, 12², 20⁷, 20⁹ ja 20¹² sätestatud ülesanded.

(3) Isikut tõendava dokumendi väljaandmise, kehtivuse peatamise ja kehtetuks tunnistamise otsuse tegemise pädevust ei või halduslepinguga üle anda.

(4) Järelevalvet halduslepingu täitmise üle teostavad Siseministerium ja valdkonna eest vastutava ministri volitusel Politsei- ja Piirivalveamet.

(5) Isikut tõendava dokumendi väljaandmise taotluse vastuvõtmisega ja isikut tõendava dokumendi väljastamisega seotud ülesande täitja võib ülesande täitmise eest võtta tasu. Tasu maksmise kohustus on isikut

tõendava dokumendi väljaandmist taotleval isikul. Tasu suurus lepitakse lepingus kokku korruga vähemalt üheks aastaks. Tasu hulka võib arvestada põhjendatud kulud, mis on seotud taotluste menetlemise ja dokumentide väljastamise korraldamisega, ning mõistliku ärikasumi.

[RT I, 06.07.2016, 2- jõust. 16.07.2016]

§ 4. Käesolevas seaduses sätestamata dokument

(1) Eesti kodanik või välismaalane võib oma isikut tõendada ka käesolevas seaduses sätestamata kehtiva dokumendiga, kui dokumenti on kantud kasutaja nimi, foto või näokujutis, allkiri või allkirjakujutis ja sünniaeg või isikukood. Alla nelja-aastase Eesti kodaniku ja välismaalase dokumenti ei pea olema kantud fotot või näokujutist. Alla 15-aastase Eesti kodaniku ja välismaalase dokumenti ei pea olema kantud allkirja või allkirjakujutist.

(2) Eesti Vabariigi poolt väljaantav käesolevas seaduses sätestamata dokument peab olema kehtestatud seaduse või selle alusel antud õigusaktiga. Käesolevas seaduses sätestamata dokumendi suhtes ei kohaldata käesoleva seaduse 3. peatükki.

[RT I 2006, 29, 221- jõust. 28.08.2006]

§ 4¹. Riigilõiv

Isikut tõendava dokumendi väljaandmise, väljastuskoha muutmise ning selle Euroopa Liidu liikmesriigi välisesindusele edastamise taotluse läbivaatamise eest tasutakse riigilõivu riigilõivuseaduses sätestatud määra järgi.

[RT I, 19.12.2012, 3- jõust. 01.01.2013]

2. peatükk DOKUMENDIKOHUSTUS

§ 5. Eestis elava Eesti kodaniku dokumendikohustus

(1) Eestis elaval Eesti kodanikul peab olema isikutunnistus.

[RT I, 03.01.2017, 1- jõust. 18.01.2017]

(2) Isikutunnistust ei pea olema käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud alla 15-aastasel Eesti kodanikul.

§ 6. Eestis elava välismaalase dokumendikohustus

[RT I, 03.01.2017, 1- jõust. 18.01.2017]

(1) Eestis kehtiva elamisõiguse alusel elaval Euroopa Liidu kodanikul peab olema isikutunnistus.

[RT I, 03.01.2017, 1- jõust. 18.01.2017]

(2) Eestis kehtiva elamisloa või elamisõiguse alusel elaval kolmanda riigi kodanikul peab olema elamisloakaart.

[RT I, 03.01.2017, 1- jõust. 18.01.2017]

(3) Käesoleva paragrahvi lõigetes 1 ja 2 sätestatud isikutunnistuse või elamisloakaardi omamise kohustust ei ole alla 15-aastasel välismaalasel.

[RT I, 03.01.2017, 1- jõust. 18.01.2017]

§ 7. Eestis ajutiselt viibiva välismaalase dokumendikohustus

(1) Eestisse saabuval, Eestis ajutiselt viibival ja Eestist lahkuval kolmanda riigi kodanikul peab olema kehtiv välisriigi reisidokument, Eesti välismaalase reisidokument või välisriigis väljaantud tagasipöördumist lubav dokument, kui välisleping ei näe ette teisiti.

(2) Reisidokumenti või tagasipöördumise luba ei pea olema alla 15-aastasel kolmanda riigi kodanikul, kui tema nimi, sünniaeg ja foto või näokujutis on kantud teda saatva isiku reisidokumendi. Alla seitsmeaastase kolmanda riigi kodaniku foto või näokujutis ei pea olema kantud teda saatva isiku dokumenti.

(3) Eestisse saabuval, Eestis ajutiselt viibival ja Eestist lahkuval Euroopa Liidu kodanikul peab olema kehtiv kodakondsusjärgse riigi reisidokument, isikutunnistus või Euroopa Liidu liikmesriigi, kaasa arvatud Eesti väljastatud Euroopa Liidu tagasipöördumistunnistus.

[RT I, 20.06.2022, 5- jõust. 30.06.2022]

§ 7¹. Dokumendikohustuse erisus

Vanglas kinni peetaval isikul ei pea olema isikutunnistust, elamisloakaarti ega Eesti Vabariigi poolt väljaantud reisidokumenti.

[RT I, 09.12.2010, 1- jõust. 01.01.2011]

§ 8. Dokumendikohustus riigipiiri ületamisel

Dokumendikohustuse riigipiiri ületamisel sätestab riigipiiri seadus.

3. peatükk DOKUMENDI VÄLJAANDMINE JA KEHTETUKS TUNNISTAMINE NING DOKUMENTI KANTUD SERTIFIKAADI KEHTIVUSE PEATAMINE JA TAASTAMINE NING SERTIFIKAADI KEHTETUKS TUNNISTAMINE

[RT I, 22.03.2017, 1- jõust. 01.04.2017]

§ 9. Dokumendi vorm ja dokumenti kantavad andmed

(1) Dokumendi vormi, tehnilise kirjelduse ja dokumenti kantavate andmete loetelu kehtestab [valdkonna eest vastutav minister](#) määrusega.
[RT I, 23.03.2015, 1- jõust. 01.01.2016]

(2) Dokumenti ei ole lubatud kanda andmeid, mille kandmist ei ole ette nähtud välislepingu, seaduse või selle alusel antud muu õigustloova aktiga.

(3) Dokumenti võib dokumendi kasutaja kohta kanda järgmisi isikuandmeid:

- 1) nimi;
- 2) sünniaeg ja -koht;
- 3) isikukood;
- 4) foto või näokujutis;
- 5) sugu;
- 6) kodakondsus;
- 7) sõrmejäljekujutised;
- 8) allkiri või allkirjakujutis;
- 9) silmairisekujutised;
- 10) juuste värv;
- 11) muud isikuandmed, kui see on ette nähtud välislepingu, seaduse või selle alusel antud muu õigustloova aktiga.

(4) [Kehtetu -RT I 2002, 90, 516- jõust. 01.12.2002]

(4¹) Käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud andmed võib dokumenti kanda ka digitaalselt.

(5) Dokumenti kantavate digitaalset isiku tuvastamist ja digitaalset allkirjastamist võimaldava informatsiooni ja andmete ning teiste asjakohaste digitaalsete andmete loetelu kehtestab [valdkonna eest vastutav minister](#) määrusega.
[RT I, 15.10.2021, 1- jõust. 25.10.2021]

(5¹) Tehnilised nõuded andmekandja kohta, millele võib kanda digitaalse dokumendi või dokumendi digitaalsed andmed, kehtestab [valdkonna eest vastutav minister](#) määrusega.
[RT I, 15.10.2021, 1- jõust. 25.10.2021]

(5²) Andmekandja vastavust käesoleva paragrahvi lõike 5¹ alusel kehtestatud nõuetele hindab Riigi Infosüsteemi Amet.
[RT I, 15.10.2021, 1- jõust. 25.10.2021]

(6) [Valdkonna eest vastutav minister](#) võib määrusega kehtestada vanuse alampiiri, millest noorema isiku allkirja või allkirjakujutist dokumenti ei kanta.
[RT I, 23.03.2015, 1- jõust. 01.01.2016]

§ 9¹. Isikunime dokumenti kandmine

(1) Kui isikunimes on võõrtähti, kantakse isikunimi dokumenti Rahvusvahelise Tsiviillennundusorganisatsiooni (ICAO) ümberkirjutusreeglite kohaselt, säilitades võimaluse korral algupärased tähed.

(2) Kui isiku eesnimi ületab 30 tähemärki või perekonnanimi ületab 28 tähemärki, kantakse see dokumenti nii, et nime lõpust jäetakse kirjutamata tähed, mis andmevälja reale ei mahu.
[RT I, 15.10.2021, 1- jõust. 25.10.2021]

(3) Käesoleva paragrahvi lõigetes 1 ja 2 nimetatud juhtudel kantakse isikunimi algupärasel kujul dokumendi (välja arvatud isikutunnistus, digitaalne isikutunnistus, elamisloakaart, tagasipöördumistunnistus, tagasipöördumise luba ja Euroopa Liidu tagasipöördumistunnistus) märkustelehele ning kanne kinnitatakse pitsatiga.

[RT I, 20.06.2022, 5- jõust. 30.06.2022]

§ 9². Isikuandmete töötlemine

[RT I, 13.03.2019, 2- jõust. 15.03.2019]

(1) Käesolevas seaduses sätestatud menetluste puhul võib isikult võtta biomeetrilisi andmeid ja neid töödelda.

(2) Biomeetrilised andmed käesoleva seaduse tähenduses on näokujutis, sõrmejäljekujutised, allkiri või allkirjakujutis ja silmaaiirisekujutised.

(3) Biomeetriliste andmetega dokument on käesoleva seaduse tähenduses dokument, kuhu biomeetrilised andmed on kantud ka digitaalselt.

(4) Daktüloskopeerimine käesoleva seaduse tähenduses on sõrmejälgede võtmine.

(5) Dokumendi kasutaja kohta dokumendi väljaandmise menetluse käigus kogutud biomeetriliste andmete töötlemine on lubatud ainult seaduses sätestatud juhtudel ja tingimustel.

(6) Käesoleva paragrahvi lõige 5 ei laiene dokumendi alusel tehtavale dokumendi kasutaja isikusamasuse kontrollimisele dokumendi kasutajalt võetud biomeetriliste andmete võrdlemisel dokumenti kantud andmetega.

[RT I 2009, 27, 166- jõust. 30.07.2009]

(7) Käesolevas seaduses sätestatud menetluste puhul on haldusorganil õigus töödelda isikuandmeid, sealhulgas eriliiki isikuandmeid.

[RT I, 13.03.2019, 2- jõust. 15.03.2019]

(8) Haldusorgan võib isikut tõendava dokumendi väljaandmise ja kehtetuks tunnistamise menetlustes ning e-residendi digitaalse isikutunnistuse väljaandmise, kehtivuse peatamise ja kehtetuks tunnistamise menetluses tähtsust omavate asjaolude väljaselgitamiseks ja kontrollimiseks edastada isikuandmeid kolmandatele isikutele. Kolmandad isikud võivad töödelda neile edastatud isikuandmeid ulatuses, mis on vajalik menetluses tähtsust omavate asjaolude väljaselgitamiseks.

[RT I, 13.03.2019, 2- jõust. 15.03.2019]

(9) Isikut tõendava dokumendi väljaandmise ja kehtetuks tunnistamise menetluste läbiviimisel ning e-residendi digitaalse isikutunnistuse väljaandmise, kehtivuse peatamise ja kehtetuks tunnistamise menetluse läbiviimisel on haldusorganil õigus koguda andmeid menetluses tähtsust omada võivate asjaolude kohta andmekogudest, teistelt avalik-õiguslikke ülesandeid täitvatelt asutustelt ja isikutelt ning eraõiguslikelt isikutelt. Nimetatud isikutel ja asutustel on kohustus need andmed haldusorganile edastada ja haldusorganil on õigus neid andmeid töödelda.

[RT I, 13.03.2019, 2- jõust. 15.03.2019]

§ 9³. Foto või näokujutise dokumenti kandmine

(1) Dokumenti kantakse dokumendi kasutaja foto või näokujutis, mis võimaldab dokumendi kasutaja isikusamasust üheselt kontrollida. Foto peab võimaldama näokujutise kandmist dokumenti ja näokujutise töötlemist.

[RT I, 09.03.2016, 2- jõust. 01.01.2017]

(2) Dokumenti kantud fotol või näokujutisel võib isik olla peakattega usulistel põhjustel tingimusel, et peakatte kandmine on usulises ühenduses kohustuslik ja on täidetud käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud nõuded.

(3) Isiku religioossetest tõekspidamistest tuleneva peakatte kandmise kohustuslikkuse kohta annab kirjaliku arvamuse Siseministeerium. Avalduses Siseministeeriumi arvamuse saamiseks esitatakse isiku nimi, sünniaeg või isikukood ja usulise ühenduse nimetus. Siseministeerium võib nõuda usuliselt ühenduselt andmeid, mis on vajalikud isiku usulisse ühendusse kuulumise kindlakstegemiseks.

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatud juhtudel esitab isik dokumendi väljaandjale koos dokumendi taotlusega käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud arvamuse.

[RT I 2009, 27, 166- jõust. 30.07.2009]

(5) Käesoleva paragrahvi lõikeid 3 ja 4 ei kohaldata Euroopa Liidu tagasipöördumistunnistuse suhtes.

[RT I, 20.06.2022, 5- jõust. 30.06.2022]

§ 9⁴. Sertifikaatide dokumenti kandmine

(1) Dokumenti kantava digitaalset tuvastamist võimaldava sertifikaadi ja digitaalset allkirjastamist võimaldava sertifikaadi annab välja dokumendi väljaandja.

(2) Valdkonna eest vastutav minister võib dokumenti kantava digitaalset allkirjastamist võimaldava sertifikaadi väljaandmiseks panna määrusega kohustusi muule Siseministeeriumi asutusele.

(3) Dokumendi väljaandja võib dokumenti kantava sertifikaadi väljaandmiseks anda lepingu alusel üle kohustusi e-identimise ja e-tehingute usaldusteenuste seaduse nõuete kohasesse usaldusnimekirja kantud kvalifitseeritud usaldusteenuse osutajale.
[RT I, 25.10.2016, 1- jõust. 26.10.2016]

(3¹) Käesoleva seaduse alusel välja antud dokumentidele kantud sertifikaadiga digitaalset tuvastamist ja digitaalset allkirjastamist võimaldava sertifitseerimisteenuse osutaja on hädaolukorra seaduse § 36 lõike 1 punktis 8 nimetatud elutähtsa teenuse osutaja.
[RT I, 03.03.2017, 1- jõust. 01.07.2017]

(4) Dokumendi väljaandja võib dokumenti kantava digitaalset tuvastamist võimaldava sertifikaadi tehnilise moodustamise anda lepingu alusel üle sellealast pädevust omavale teenuse osutajale.

(5) Digitaalset allkirjastamist võimaldava sertifikaadi dokumenti kandmisel ei kanta sertifikaati kasutusvaldkonna piirangute kirjeldust.

(6) Digitaalset tuvastamist võimaldav sertifikaat ja digitaalset allkirjastamist võimaldav sertifikaat on seotud dokumendi kasutaja isikuandmetega ja avalikult kontrollitavad isikukoodi kaudu.
[RT I 2009, 27, 166- jõust. 30.07.2009]

§ 9⁵. Sertifikaadi kehtivuse peatamine ja taastamine

(1) Dokumendi väljaandja võib isikut tõendavasse dokumenti kantud sertifikaadi kehtivuse peatada ning peatatud kehtivusega sertifikaadi kehtivuse taastada e-identimise ja e-tehingute usaldusteenuste seaduse §-des 17 ja 18 sätestatud tingimustel.

(2) Kui isikut tõendava dokumendi sertifikaadi kehtivus on peatatud e-identimise ja e-tehingute usaldusteenuste seaduse § 17 lõike 2 punkti 1 alusel sertifikaadi omaja taotlusel ja sertifikaadi omaja pöördub selle taastamiseks Eesti välisesindusse, võib sertifikaadi kehtivuse taastada Eesti konsulaarametnik, järgides sama seaduse § 5 lõikes 5 sätestatud taotleja isikusamasuse tuvastamise nõudeid.
[RT I, 21.04.2018, 3- jõust. 01.05.2018]

§ 9⁶. Sertifikaadi kehtetuks tunnistamine

(1) Dokumendi väljaandja võib sertifikaadi kehtetuks tunnistada, kui:

- 1) dokumendi kasutaja on rikkunud usaldusteenuse kasutustingimustes kehtestatud olulist kohustust;
- 2) on põhjendatud alus arvata, et sertifikaati on kantud valeandmed;
- 3) on põhjendatud alus arvata, et sertifikaadis nimetatud avalikule võtmele vastavat privaativõtit on võimalik kasutada dokumendi kasutaja nõusolekuta;
- 4) dokumendi kehtivusajal muutuvad käesoleva seaduse § 9 lõike 5¹ alusel kehtestatud tehnilised nõuded digitaalse dokumendi andmekandja kohta või dokument ei vasta enam tingimustele, mis on vajalikud selle turvaliseks kasutamiseks.

(2) Kehtetuks tunnistatud sertifikaadi kehtivust ei taastata.

(3) Dokumendi väljaandja teavitab sertifikaadi kehtetuks tunnistamisest viivitamata dokumendi kasutajat.
[RT I, 22.03.2017, 1- jõust. 01.04.2017]

§ 10. Dokumendi väljaandmine

(1) Dokument antakse välja üksnes käesolevas seaduses sätestatud alustel.

(2) Kui dokumendi väljaandjal tekib põhjendatud kahtlus, et alla 15-aastasele isikule reisidokumendi andmine võib kahjustada tema huve, peab reisidokumendi väljaandmiseks olema eestkostetasutuse nõusolek.

(3) Vähemalt 15-aastane isik võib sooritada käesolevas seaduses sätestatud menetlustoiminguid iseseisvalt.
[RT I 2006, 29, 221- jõust. 28.08.2006]

(4) Euroopa tagasisaatmise reisidokument antakse välja ilma isiku taotluseta ühekordseks Eestist lahkumiseks ja vastuvõtvasse riiki sisenemiseks, kui tal puudub kehtiv reisidokument või välisriigi väljaantud tagasipöördumistunnistus.
[RT I, 21.04.2018, 1- jõust. 01.05.2018]

§ 11. Dokumendi väljavahetamine

§ 11¹. Isiku tuvastamine ja isikusamasuse kontrollimine dokumendi väljaandmisel

(1) Dokumendi väljaandmise taotlemisel kontrollib dokumendi väljaandja dokumendi taotleja isikusamasust kehtiva dokumendi ja isikut tõendavate dokumentide andmekogusse ja automaatse biomeetrilise isikutuvastuse süsteemi andmekogusse (edaspidi *andmekogu ABIS*) kantud isiku tuvastamise andmete alusel.
[RT I, 08.07.2021, 1- jõust. 15.07.2021]

(1¹) Tagasipöördumistunnistuse ja tagasipöördumise loa taotlemisel kontrollib dokumendi väljaandja dokumendi taotleja isikusamasust isikut tõendavate dokumentide andmekogusse kantud isiku tuvastamise andmete ja isiku ütluste alusel.
[RT I, 26.04.2024, 2- jõust. 06.05.2024]

(1²) Euroopa Liidu tagasipöördumistunnistuse taotlemisel kontrollib dokumendi väljaandja dokumendi taotleja isikusamasust tema kodakondsusjärgse riigi poolt kinnitatud isiku tuvastamise andmete ja isiku ütluste alusel.
[RT I, 26.04.2024, 2- jõust. 06.05.2024]

(1³) Tagasipöördumistunnistuse ja tagasipöördumise loa taotleja isikusamasust võib konsulaarametnik kontrollida videosilla vahendusel.
[RT I, 26.04.2024, 2- jõust. 06.05.2024]

(2) Kui isikule ei ole eelnevalt välja antud käesolevas seaduses sätestatud dokumenti, tuvastab dokumendi taotleja isiku Politsei- ja Piirivalveamet. Isiku tuvastamise kohta kannab Politsei- ja Piirivalveamet isikut tõendavate dokumentide andmekogusse isiku tuvastamise andmed. Isikult võetud biomeetrilised andmed kannab Politsei- ja Piirivalveamet andmekogusse ABIS.
[RT I, 08.07.2021, 1- jõust. 15.07.2021]

(3) Tagasipöördumistunnistuse, tagasipöördumise loa või Euroopa Liidu tagasipöördumistunnistuse väljaandmisel välisriigis sündinud alla üheaastasele lapsele tuvastab lapse isiku Eesti konsulaarametnik lapse sünnitunnistuse ja vanema ütluste alusel.
[RT I, 20.06.2022, 5- jõust. 30.06.2022]

§ 11². Biomeetriliste andmeteta dokumendi väljaandmise taotluse esitamine

[RT I 2006, 29, 221- jõust. 28.08.2006]

(1) Biomeetriliste andmeteta dokumendi väljaandmiseks esitab isik või tema seaduslik esindaja taotluse dokumendi väljaandmiseks pädevale asutusele.

(2) Isik või tema seaduslik esindaja pöördub dokumendi väljaandmise taotluse esitamiseks isiklikult dokumendi väljaandmiseks pädevasse asutusse käesolevas seaduses sätestatud dokumendi väljaandmise esmakordsel taotlemisel, kui isikule ei ole eelnevalt välja antud käesoleva seaduse § 15 lõikes 4 nimetatud dokumenti.

(3) Isik või tema seaduslik esindaja ei pea dokumendi väljaandmise taotluse esitamiseks isiklikult pöörduma dokumendi väljaandmiseks pädevasse asutusse käesolevas seaduses sätestatud dokumendi väljaandmise esmakordsel taotlemisel, kui isikul on kehtiv Eesti elamisluba.

(4) [Kehtetu -RT I, 20.06.2022, 5- jõust. 30.06.2022]

(5) Digitaalse isikutunnistuse taotluse võib isik või tema seaduslik esindaja esitada Eesti konsulaarametnikule, kes edastab selle isikusamasuse kontrollimise järel läbivaatamiseks Politsei- ja Piirivalveametile.
[RT I 2009, 62, 405- jõust. 01.01.2010]

(6) Käesoleva paragrahvi lõikes 5 sätestatud juhtudel on isik või tema seaduslik esindaja kohustatud isiklikult pöörduma Eesti konsulaarametniku poole, kui talle ei ole eelnevalt välja antud muud käesoleva seaduse § 15 lõikes 4 sätestatud dokumenti.
[RT I, 20.06.2022, 5- jõust. 30.06.2022]

(7) Biomeetriliste andmeteta dokumendi taotlemisel alla 15-aastasele või piiratud teovõimega täisealisele isikule ei pea tema seaduslik esindaja taotluse esitamiseks isiklikult pöörduma dokumendi väljaandmiseks pädevasse asutusse või Eesti konsulaarametniku poole, kui seaduslikule esindajale on välja antud käesoleva seaduse § 15 lõikes 4 nimetatud dokument või tal on kehtiv Eesti elamisluba.
[RT I, 21.03.2014, 2- jõust. 01.10.2014]

§ 11³. Biomeetriliste andmeteta dokumendi väljaandmise taotluse esitamise erijuhud

(1) Kui dokumendi taotleja isiklik pöördumine dokumendi väljaandmiseks pädevasse asutusse on nõutav, kuid Eestis viibiva taotleja terviseseisund püsivalt ei võimalda tal dokumendi väljaandmise taotluse esitamiseks isiklikult pöörduda selleks pädevasse asutusse, võib dokumendi väljaandmise taotluse edastada dokumendi taotleja kirjalikul nõusolekul valla- või linnavalitsuse või hoolekandeaasutuse juhi volitatud töötaja pärast dokumendi taotleja isikusamasuse kontrollimist.

[RT I 2009, 27, 166- jõust. 30.07.2009]

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud asjaolusid peab taotleja tõendama, lisades taotlusele linna- või vallavalitsuse või hoolekandeametuse kinnituse, et tema tervises seisund püsivalt ei võimalda taotluse esitamiseks isiklikult pöörduda selleks pädevasse asutusse.

[RT I 2006, 29, 221- jõust. 28.08.2006]

(3) Kui dokumendi taotleja isiklik pöördumine dokumendi väljaandmiseks pädevasse asutusse on nõutav, võib Eestis vanglas kinni peetava isiku dokumendi väljaandmise taotluse edastada vangla direktori volitatud vanglatöötaja taotleja isikusamasuse kontrollimise järel, kui taotlejal ei ole võimalik isiklikult dokumendi väljaandmiseks pädevasse asutusse pöörduda.

[RT I 2009, 27, 166- jõust. 30.07.2009]

(4) Kui dokumendi taotleja isiklik pöördumine dokumendi väljaandmiseks pädevasse asutusse on nõutav, kuid Eesti kodanik viibib välisriigis kinnipidamisasutuses või hoolekandeametuses või kui tema tervises seisund ei võimalda tal dokumendi väljaandmise taotluse esitamiseks isiklikult pöörduda Eesti konsulaarametniku poole, võib taotleja või tema seaduslik esindaja esitada Eesti konsulaarametnikule või Euroopa Liidu liikmesriigi välisesindusele kirjaliku avalduse dokumendi väljaandmise taotluse vastuvõtmiseks tema viibimis- või elukohas.

[RT I 2006, 29, 221- jõust. 28.08.2006]

(5) Käesoleva paragrahvi lõikes 4 nimetatud asjaolusid tõendab taotleja.

[RT I 2006, 29, 221- jõust. 28.08.2006]

§ 11⁴. Biomeetriliste andmetega dokumendi väljaandmise taotluse esitamine

(1) Biomeetriliste andmetega dokumendi väljaandmiseks esitab isik või tema seaduslik esindaja taotluse dokumendi väljaandmiseks pädevale asutusele.

[RT I 2006, 29, 221- jõust. 28.08.2006]

(2) Biomeetriliste andmetega dokumendi väljaandmise taotluse esitamiseks pöördub taotleja isiklikult dokumendi väljaandmiseks pädevasse asutusse.

[RT I 2006, 29, 221- jõust. 28.08.2006]

(3) Dokumendi väljaandmise taotluse esitamiseks pöördub alla 15-aastane või piiratud teovõimega täisealine isik dokumendi väljaandmiseks pädevasse asutusse isiklikult koos seadusliku esindajaga.

[RT I, 21.03.2014, 2- jõust. 01.10.2014]

(4) Eesti kodanik või tema seaduslik esindaja võib isikutunnistuse väljaandmise taotluse ja Eesti kodaniku passi väljaandmise taotluse esitada isiklikult Eesti konsulaarametnikule, kes edastab selle taotleja isikusamasuse kontrollimise ja biomeetriliste andmete võtmise järel läbivaatamiseks Politsei- ja Piirivalveametile.

[RT I 2009, 62, 405- jõust. 01.01.2010]

(5) Kui alla 15-aastane või piiratud teovõimega täisealine isik esitab isikutunnistuse väljaandmise taotluse või Eesti kodaniku passi väljaandmise taotluse Eesti konsulaarametnikule, pöördub ta taotluse esitamisel Eesti konsulaarametniku poole isiklikult koos seadusliku esindajaga.

[RT I, 21.03.2014, 2- jõust. 01.10.2014]

(5¹) Tähtajalist elamisõigust või alalist elamisõigust omav kolmanda riigi kodanik, kelle elukoht on rahvastikuregistri andmetel registreeritud välisriigis, välja arvatud isik, kellele on käesoleva seaduse § 27 alusel välja antud välismaalase pass, võib esitada elamisloakaardi väljaandmise taotluse isiklikult Eesti konsulaarametnikule, kes edastab selle taotleja isikusamasuse kontrollimise ja biomeetriliste andmete võtmise järel läbivaatamiseks Politsei- ja Piirivalveametile.

[RT I, 09.12.2010, 1- jõust. 01.01.2011]

(5²) Tähtajalist elamisloa või pikaajalise elaniku elamisloa omav kolmanda riigi kodanik, kelle elukoht on rahvastikuregistri andmetel registreeritud välisriigis, välja arvatud isik, kellele on käesoleva seaduse § 27 alusel välja antud välismaalase pass, võib esitada elamisloakaardi väljaandmise taotluse isiklikult Eesti konsulaarametnikule, kes edastab selle taotleja isikusamasuse kontrollimise ja biomeetriliste andmete võtmise järel läbivaatamiseks Politsei- ja Piirivalveametile.

[RT I, 03.01.2017, 1- jõust. 18.01.2017]

(5³) Kui käesoleva paragrahvi lõigetes 5¹ ja 5² nimetatud kolmanda riigi kodanik on alla 15-aastane või piiratud teovõimega täisealine isik, pöördub ta elamisloakaardi väljaandmise taotluse esitamiseks Eesti konsulaarametniku poole isiklikult koos seadusliku esindajaga, kes esitab taotluse elamisloakaardi väljaandmiseks eelnimetatud kolmanda riigi kodaniku eest.

[RT I, 21.03.2014, 2- jõust. 01.10.2014]

(6) Biomeetriliste andmetega dokumendi taotlemiseks ei pea isiklikult Politsei- ja Piirivalveametisse, Välisministeeriumisse või Eesti konsulaarametniku poole pöörduma, kui taotleja elamisloa, tööloa, elamisõiguse või isikut tõendava dokumendi väljaandmise menetluses toimunud daktüloskopeerimisel võetud sõrmejäljed võimaldavad isiku tuvastamist ja vastavad valdkonna eest vastutava ministri määrusega kehtestatud nõuetele. [RT I, 09.03.2016, 2- jõust. 01.01.2017]

§ 11⁵. Biomeetriliste andmetega dokumendi väljaandmise taotluse esitamise erijuhud

(1) Kui Eestis viibiva isiku tervises seisund püsivalt ei võimalda tal dokumendi väljaandmise taotluse esitamiseks isiklikult Politsei- ja Piirivalveametisse pöörduda ja isiklik pöördumine on nõutav, võib Politsei- ja Piirivalveamet võtta taotluse vastu, taotleja isiku tuvastada või kontrollida taotleja isikusamasust ja võtta temalt biomeetrilised andmed tema elukohas või viibimiskohas Eestis.

[RT I 2009, 62, 405- jõust. 01.01.2010]

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud toiminguid võib Politsei- ja Piirivalveamet reisidokumendi taotlemisel teha järgmistel juhtudel:

1) reisidokumendi taotlus esitatakse koos isikutunnistuse või elamisloakaardi taotlusega;

2) reisidokumendi taotlus on põhjendatud, isiku reisi eesmärk on ravi saamine ja dokumendi olemasolu on välisriiki reisimiseks vajalik.

[RT I, 15.10.2021, 1- jõust. 25.10.2021]

(3) Isikult tema elukohas või viibimiskohas taotluse vastuvõtmiseks esitab taotleja või tema seaduslik esindaja Politsei- ja Piirivalveametile kirjaliku sooviavalduse ja lisab sellele käesoleva paragrahvi lõigetes 1 ja 2 nimetatud asjaolusid tõendavad dokumendid.

[RT I 2009, 62, 405- jõust. 01.01.2010]

(4) Kui dokumendi taotleja isiklik pöördumine Politsei- ja Piirivalveametisse on nõutav, võib Politsei- ja Piirivalveamet Eestis vanglas kinni peetava isiku dokumendi väljaandmise taotluse vastu võtta, taotleja isiku tuvastada või kontrollida taotleja isikusamasust ja võtta biomeetrilised andmed tema kinnipidamiskohas Eestis juhul, kui taotlus on põhjendatud, isik vajab vanglas viibimise ajal dokumenti ja isikul ei ole võimalik isiklikult dokumendi väljaandmiseks pädevasse asutusse pöörduda.

[RT I 2009, 62, 405- jõust. 01.01.2010]

(5) Käesoleva paragrahvi lõikes 4 nimetatud taotlejalt võib Politsei- ja Piirivalveamet isiku kinnipidamiskohas Eestis dokumendi taotluse vastu võtta, kui dokumendi taotlus on põhjendatud, isik vajab vanglas viibimise ajal dokumenti piiriületuse eesmärgil väljaspool Euroopa Liitu ja isikul ei ole võimalik isiklikult dokumendi väljaandmiseks pädevasse asutusse pöörduda.

[RT I, 09.12.2010, 1- jõust. 01.01.2011]

(6) Isikult tema kinnipidamiskohas Eestis dokumendi taotluse vastuvõtmiseks esitab vangla direktor kinnituse, mis tõendab vanglas kinni peetava isiku vajadust ületada riigipiiri.

[RT I, 09.12.2010, 1- jõust. 01.01.2011]

(7) Valdonna eest vastutav minister kehtestab määrusega vanuse alampiiri, millest nooremat isikut ei daktüloskopeerita isikutunnistuse, reisidokumendi, kolmanda riigi kodaniku elamisloa või elamisõiguse taotluse esitamisel ning elamisloakaardi taotlemisel ja millest noorema isiku suhtes ei kohaldata biomeetriliste andmetega dokumendi taotlemisel isikliku ilmutamise nõuet.

[RT I, 15.10.2021, 1- jõust. 25.10.2021]

(7¹) [Kehtetu -RT I, 09.03.2016, 2- jõust. 01.01.2017]

(8) Biomeetriliste andmetega dokumendi taotlemisel käesoleva paragrahvi lõikes 7 nimetatud isikule ei pea tema seaduslik esindaja taotluse esitamiseks isiklikult pöörduma dokumendi väljaandmiseks pädevasse asutusse või Eesti konsulaarametniku poole, kui seaduslikule esindajale on välja antud käesoleva seaduse § 15 lõikes 4 nimetatud dokument või tal on kehtiv Eesti elamisluba.

[RT I, 09.03.2016, 2- jõust. 01.01.2017]

§ 11⁶. Dokumendi taotlejalt biomeetriliste andmete võtmine

(1) Dokumendi taotluse esitamisel on taotleja või tema seaduslik esindaja kohustatud võimaldama taotleja daktüloskopeerimist ja näokujutise võtmist ning nende andmete töötlemist.

[RT I, 08.07.2021, 1- jõust. 15.07.2021]

(2) Kui isikule väljastatakse dokument isikliku taotluseta, on taotleja kohustatud võimaldama daktüloskopeerimist ja näokujutise võtmist ning nende andmete töötlemist.

[RT I 2006, 29, 221- jõust. 28.08.2006]

(3) Dokumendi taotluse esitamisel taotleja daktüloskopeeritakse.

[RT I 2006, 29, 221- jõust. 28.08.2006]

(4) Dokumendi taotluse esitamisel esitab taotleja oma foto, mis võimaldab tema üheselt tuvastamist. Taotleja ei pea esitama oma fotot, kui taotluse esitamisel võetakse tema näokujutis.
[RT I, 09.03.2016, 2- jõust. 01.01.2017]

(5) Kui isikul puuduvad kõik sõrmed või tema püsiv tervise seisund ei võimalda teda daktüloskopeerida, siis seda ei tehta. Tervise seisund, mille tõttu isikut ei ole võimalik daktüloskopeerida, peab olema isiku poolt tõendatud.
[RT I 2006, 29, 221- jõust. 28.08.2006]

(6) Kui isikut ei ole ajutiselt võimalik tema tervise seisundi tõttu daktüloskopeerida, siis seda ei tehta. Tervise seisund, mille tõttu isikut ei ole ajutiselt võimalik daktüloskopeerida, peab olema isiku poolt tõendatud.
[RT I 2006, 29, 221- jõust. 28.08.2006]

(7) Kui isikut ei ole ajutiselt võimalik tema tervise seisundi tõttu daktüloskopeerida ja seetõttu ei ole võimalik dokumenti sõrmejäljekujutisi kanda, ei tohi isikule väljaantava dokumendi kehtivusaeg ületada ühte aastat.
[RT I 2006, 29, 221- jõust. 28.08.2006]

(8) [Kehtetu -RT I 2009, 27, 166- jõust. 30.07.2009]

(9) Dokumenti tehakse märke, millised sõrmejäljekujutised on dokumenti kantud.
[RT I 2006, 29, 221- jõust. 28.08.2006]

(10) Kui isik on elamisloa, elamisõiguse, tööloa või isikut tõendava dokumendi taotluse menetluses daktüloskopeeritud ning daktüloskopeerimisel võetud sõrmejäljed võimaldavad isiku tuvastamist ja vastavad valdkonna eest vastutava ministri määrusega kehtestatud nõuetele, ei pea taotlejat daktüloskopeerima.
[RT I, 09.03.2016, 2- jõust. 01.01.2017]

§ 11⁷. Dokumendi väljaandmise taotluse läbivaatamine

(1) Dokumendi väljaandmiseks pädeva asutuse kutsel on isik kohustatud isiklikult ilmuma nimetatud asutusse dokumendi väljaandmiseks vajalike menetlustoimingute tegemiseks.

(2) Dokumendi taotlus jäetakse läbi vaatamata, kui isik taotleb dokumendi väljaandmist, kuid keeldub selleks vajalike andmete, sealhulgas biomeetriliste andmete andmisest.
[RT I 2006, 29, 221- jõust. 28.08.2006]

§ 12. Dokumendi väljaandmisest keeldumine

(1) Dokumendi väljaandmisest keeldutakse, kui nimetatud toimingute sooritamiseks puudub seadusega sätestatud alus.

(1¹) Vanglas kinni peetavale isikule keeldutakse dokumendi väljaandmisest, kui tal on samaliigiline kehtiv dokument ja dokumendi väljaandmise aluseks olevad asjaolud ei ole muutunud.
[RT I 2006, 12, 79- jõust. 01.04.2006]

(2) Eestkostetasutuse ettepanekul või käesoleva seaduse § 10 lõikes 2 nimetatud nõusoleku puudumisel võidakse keelduda reisidokumendi väljaandmisest alla 15-aastasele isikule, kui reisidokumendi väljaandmine võib kahjustada alla 15-aastase isiku huve.

(3) Dokumendi väljaandmisest keeldutakse, kui dokumendi taotleja isik on ettenähtud korras tuvastamata või tema isikusamasus kontrollimata.
[RT I 2009, 27, 166- jõust. 30.07.2009]

(3¹) Digitaalse dokumendi väljaandmisest keeldutakse, kui digitaalse dokumendi andmekandja ei võimalda dokumenti turvaliselt kasutada.
[RT I, 15.10.2021, 1- jõust. 25.10.2021]

(4) Kui kohus on keelanud dokumendi väljaandmise täitemenetluse seadustiku § 177²lõike 1¹alusel, keeldutakse dokumendi väljaandmisest kuni kohtumääruses määratud tähtaja lõppemiseni või kuni isiku suhtes jõustub täitemenetluse seadustiku § 177⁵lõike 1 alusel tehtud kohtumäärus.
[RT I, 19.03.2019, 1- jõust. 01.01.2021]

(5) Prokuratuuri või kriminaalasjas kohtueelset menetlust läbiviiva uurimisasutuse ettepanekul keeldutakse käesoleva seaduse § 2 lõike 2 punktides 2–8 sätestatud dokumendi väljaandmisest isikule, kes on kuulutatud tagaotsitavaks või kellele on kriminaalmenetluses kohaldatud tõkendina elukohast lahkumise keeldu või kautsjonit.
[RT I, 19.03.2019, 1- jõust. 01.01.2021]

§ 12¹. Dokumendi väljastamine

(1) Dokument väljastatakse Politsei- ja Piirivalveameti või Välisministeeriumi kaudu. Euroopa Liidu tagasipöördumistunnistuse väljastab Euroopa Liidu liikmesriigi, kaasa arvatud Eesti välisesindus.
[RT I, 20.06.2022, 5- jõust. 30.06.2022]

(2) Dokumendi kättesaamiseks peab isik isiklikult ilmuma dokumendi väljastaja asukohta. Dokumendi väljastamisel kontrollib dokumendi väljastaja dokumendi taotleja isikusamasust. Dokumendi kättesaamise kohta annab dokumendi taotleja allkirja.
[RT I 2009, 27, 166- jõust. 30.07.2009]

(2¹) Dokumendi võib väljastada isiku esindajale, kui isik on dokumendi taotlemisel volitanud esindajat oma dokumenti kätte saama, esindajal on kehtiv käesoleva seaduse § 2 lõikes 2 sätestatud dokument ja tema isikusamasust kontrollitakse biomeetriliste isiku tuvastamise andmete abil.
[RT I, 23.03.2015, 1- jõust. 01.01.2016]

(2²) Isiku soovil võib dokumendi väljastada posti teel turvalise postiteenuse pakkuja vahendusel. Turvalise postiteenuse pakkuja määrab kindlaks dokumendi väljaandja. Dokumendi posti teel väljastamise kulud kannab isik.
[RT I, 23.03.2015, 1- jõust. 01.01.2016]

(2³) Dokumendi kasutaja õiguste ja huvide kaitseks võib dokumendi väljastaja nõuda dokumendi väljastamiseks taotleja isiklikku ilmumist või dokumendi väljastamist käesoleva seaduse §-s 12²sätestatud viisil.
[RT I, 23.03.2015, 1- jõust. 01.01.2016]

(2⁴) Käesoleva seaduse § 2 lõike 2 punktides 1–8 sätestatud dokumenti ei või väljastada Välisministeeriumi kaudu, volitatud esindajale ega posti teel, kui isik on kuulutatud tagaotsitavaks või talle on kriminaalmenetluses kohaldatud tõkendina elukohast lahkumise keeldu või kautsjonit.
[RT I, 19.03.2019, 1- jõust. 01.01.2021]

(2⁵) Käesoleva paragrahvi lõiget 2¹ ei kohaldata tagasipöördumistunnistuse, tagasipöördumise loa ja Euroopa Liidu tagasipöördumistunnistuse suhtes.
[RT I, 20.06.2022, 5- jõust. 30.06.2022]

(3) Alla 15-aastane või piiratud teovõimega täisealine isik ei pea dokumendi kättesaamiseks isiklikult dokumendi väljastaja asukohta ilmuma. Dokumendi kasutaja õiguste ja huvide kaitseks võib dokumendi väljastaja nõuda selle väljastamiseks alla 15-aastase või piiratud teovõimega täisealise isiku isiklikku ilmumist.
[RT I, 21.03.2014, 2- jõust. 01.10.2014]

(4) Dokumendi väljastamisel alla 15-aastase või piiratud teovõimega täisealise isiku seaduslikule esindajale kontrollib dokumendi väljastaja seadusliku esindaja isikusamasust. Alla 15-aastase või piiratud teovõimega täisealise isiku isikusamasust kontrollitakse tema seadusliku esindaja ütluste alusel.
[RT I, 21.03.2014, 2- jõust. 01.10.2014]

(5) Alla 15-aastase või piiratud teovõimega täisealise isiku dokument väljastatakse dokumendi kasutaja seaduslikule esindajale. Dokumendi kättesaamise kohta annab seaduslik esindaja allkirja.
[RT I, 21.03.2014, 2- jõust. 01.10.2014]

(6) Dokumendi kasutaja soovil võimaldab dokumendi väljaandja dokumendi kasutajal kontrollida dokumenti digitaalselt kantud biomeetriliste andmete õigsust.
[RT I 2006, 29, 221- jõust. 28.08.2006]

(7) Välisministeeriumi kaudu väljastatava dokumendi võib konsulaarkoostöö raames väljastamiseks üle anda Euroopa Liidu liikmesriigi välisesindusele. Dokument väljastatakse teise Euroopa Liidu liikmesriigi välisesinduse kaudu ainult selle liikmesriigi välisesinduse nõusolekul.
[RT I, 21.03.2014, 2- jõust. 01.10.2014]

(8) Kui isikule ei ole varem välja antud käesolevas seaduses sätestatud dokumenti ning dokumendi taotluse esitamisel ei ilmunud dokumendi taotleja isiklikult dokumendi väljaandmiseks pädevasse asutusse või Eesti konsulaarametniku juurde, ei tohi dokumenti käesoleva paragrahvi lõikes 7 nimetatud viisil väljastamiseks üle anda.
[RT I 2006, 29, 221- jõust. 28.08.2006]

(9) Valdkonna eest vastutaval ministril on õigus määrusega kehtestada isikut tõendavate dokumentide väljastamise kord ja tähtajad.
[RT I, 23.03.2015, 1- jõust. 01.01.2016]

§ 12². Dokumendi väljastamise erijuhud

(1) Kui Eestis viibiva isiku terviseseisund püsivalt ei võimalda tal dokumendi kättesaamiseks isiklikult ilmuda dokumendi väljastaja asukohta, võib dokumendi väljastaja anda dokumendi kasutaja kirjalikul nõusolekul dokumendi väljastamiseks üle valla- või linnavalitsuse või hoolekandeesutuse juhi volitatud töötajale.
[RT I 2006, 29, 221- jõust. 28.08.2006]

(1¹) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud asjaolusid peab isik tõendama, lisades oma kirjalikule nõusolekule linna- või vallavalitsuse või hoolekandeesutuse kinnituse, et tema terviseseisund püsivalt ei võimalda dokumendi kättesaamiseks isiklikult ilmuda dokumendi väljastaja asukohta.
[RT I 2009, 27, 166- jõust. 30.07.2009]

(2) Eestis vanglas kinni peetava isiku dokumendi võib väljastamiseks üle anda vangla direktori volitatud vanglatöötajale.
[RT I 2006, 29, 221- jõust. 28.08.2006]

(3) Kui Eesti kodanik viibib välisriigis kinnipidamisasutuses või hoolekandeesutuses või kui tema terviseseisund püsivalt ei võimalda tal dokumendi kättesaamiseks isiklikult pöörduda Eesti välisesindusse, võib isik või tema seaduslik esindaja kirjalikult taotleda Eesti välisesinduselt taotlejale dokumendi väljastamist tema viibimis- või elukohas.
[RT I, 18.12.2019, 3- jõust. 28.12.2019]

§ 13. Dokumendi kehtetuks tunnistamine

(1) Dokument tunnistatakse kehtetuks:

- 1) kui dokumendi andmise (omamise) alus on ära langenud;
- 2) kui dokument on alusetult välja antud või välja vahetatud;
- 3) kui dokument või selles sisalduv kanne või andmed on võltsitud või ebaõiged;
- 4) kui dokument on muutunud kasutamiskõlbmatuks või selles sisalduv kanne loetamatuks;
- 5) dokument ei ole terviklik või on rikutud;
- 6) dokumendi kaotsimineku või hävimise korral;
- 7) dokumendi kasutajale uue samaliigilise dokumendi väljaandmisel, välja arvatud digitaalse isikutunnistuse ning § 21 lõikes 3 ja § 22 lõikes 6 nimetatud juhul lisapassi väljaandmisel;
[RT I 2009, 27, 166- jõust. 30.07.2009]
- 8) dokumendi kasutaja surma või surnuks tunnistamise korral.

(1¹) [Kehtetu -RT I, 22.03.2017, 1- jõust. 01.04.2017]

(1²) Digitaalset tuvastamist võimaldava sertifikaadi ja digitaalset allkirjastamist võimaldava sertifikaadi peatamine või kehtetuks tunnistamine ei mõjuta isikutunnistuse ja elamisloakaardi kehtivust.
[RT I, 21.03.2014, 2- jõust. 01.05.2014]

(1³) Digitaalsele isikutunnistusele kantud digitaalset tuvastamist võimaldava sertifikaadi ja digitaalset allkirjastamist võimaldava sertifikaadi kehtetuks tunnistamisel kaotab digitaalne isikutunnistus kehtivuse.
[RT I, 21.03.2014, 2- jõust. 01.05.2014]

(1⁴) Kohus tunnistab dokumendi kehtetuks täitemenetluse seadustiku § 177²lõike 1¹alusel. Dokument on kehtetu kohtumääruse jõustumisest arvates.
[RT I, 19.03.2019, 1- jõust. 01.01.2021]

(1⁵) Käesoleva seaduse § 2 lõike 2 punktides 2–8 sätestatud dokument tunnistatakse prokuratuuri või kriminaalasjas kohtueelset menetlust läbiviiva asutuse ettepanekul kehtetuks, kui nimetatud dokumendi kasutaja on kuulutatud tagaotsitavaks või talle on kriminaalmenetluses kohaldatud tõkendina elukohast lahkumise keeldu või kautsjonit.
[RT I, 19.03.2019, 1- jõust. 01.01.2021]

(2) Kui dokumendi väljaandja tuvastab pärast dokumendi väljaandmist, et dokumendi väljaandmise aluseks olevate asjaolude kohta esitati valeandmeid või võltsitud dokumente, on isik kohustatud dokumendi väljaandja nõudmisel dokumentaalselt tõendama dokumendi väljaandmise aluseks olevaid asjaolusid. Kui isik ei ole dokumendi väljaandja määratud tähtaja jooksul esitanud nimetatud tõendeid, tunnistab dokumendi väljaandja dokumendi kehtetuks valeandmete või võltsitud dokumentide esitamise tõttu.
[RT I, 03.01.2017, 1- jõust. 18.01.2017]

(3) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktides 1–3 ning lõigetes 1⁴, 1⁵ ja 2 nimetatud juhtudel teavitab dokumendi kehtetuks tunnistanud asutus dokumendi kasutajat dokumendi kehtetuks tunnistamisest põhjendamatu viivitusega.

[RT I, 19.03.2019, 1- jõust. 01.01.2021]

(4) Kehtetuks tunnistatud dokumendi kehtivust ei taastata.

(5) Dokumendi väljastaja teeb kehtetuks tunnistatud dokumenti vastava märke või muudab selle muul viisil kasutamiskõlbmatuks, välja arvatud juhul, kui dokument on kadunud või hävinud.

[RT I 2002, 90, 516- jõust. 01.12.2002]

§ 13¹. Väljastamata dokumentide hävitamine

Kui isik ei ole kuue kuu jooksul dokumendi taotluse menetlusse võtmise kuupäevast arvates dokumendi väljastamiseks pädevasse asutusse ilmunud ja isiklik pöördumine on nõutav, võib dokumendi väljaandnud asutus lugeda isiku dokumendi taotlusest loobunuks ning väljastamata dokumendi hävitada.

[RT I 2006, 29, 221- jõust. 28.08.2006]

§ 14. Dokumendi kasutaja kohustused ja dokumendi tagastamine

(1) Dokumenti kantud andmete muutumisest on dokumendi kasutaja kohustatud teatama dokumendi väljaandnud valitsusasutusele ühe kuu jooksul andmete muutumisest arvates.

(2) Dokumendi kasutamiskõlbmatuks muutumisest, kaotsimineku või hävimisest on dokumendi kasutaja kohustatud teatama dokumendi väljaandnud valitsusasutusele 24 tunni jooksul dokumendi kasutamiskõlbmatuks muutumise, kaotsimineku või hävimise või sellest teada saamise päevast arvates.

[RT I, 03.01.2017, 1- jõust. 18.01.2017]

(3) Dokumendi kasutaja on kohustatud dokumendi väljastamisel esitama varem väljaantud kehtiva samaliigilise dokumendi, välja arvatud juhul, kui dokument on kaotsi läinud või hävinud.

(4) Dokumendi kasutaja on kohustatud viivitamatult tagastama dokumendi selle väljaandnud asutusele, kui dokument on tunnistatud kehtetuks käesoleva seaduse § 13 lõike 1 punktide 1–3 ja lõike 2 alusel.

(5) Dokumendi kasutaja surma või surnuks tunnistamise korral tagastatakse dokument selle väljaandnud valitsusasutusele.

[RT I 2002, 90, 516- jõust. 01.12.2002]

§ 15. Dokumendi väljaandmise ja kehtetuks tunnistamise korraldamine

(1) **Valdkonna eest vastutav minister** kehtestab määrusega dokumendi väljaandmise taotlemisel esitatavate tõendite ja andmete loetelu ning väljaandmise tähtajad.

[RT I, 23.03.2015, 1- jõust. 01.01.2016]

(2) **Valdkonna eest vastutav minister** kehtestab määrusega isikutunnistuse, digitaalse isikutunnistuse, elamisloakaardi, Eesti kodaniku passi, välismaalase passi, ajutise reisidokumendi, pagulase reisidokumendi, meremehe teenistusraamatu ja meresõidutunnistuse taotleja isiku tuvastamise ja isikusamasuse kontrollimise korra.

[RT I, 03.01.2017, 1- jõust. 01.02.2017]

(3) **Valdkonna eest vastutav minister** kehtestab määrusega diplomaatilise isikutunnistuse, tagasipöördumistunnistuse, tagasipöördumise loa ja Euroopa Liidu tagasipöördumistunnistuse väljaandmise taotluste vormid ning välisriigi ja rahvusvahelise organisatsiooni reisidokumendi tunnustamise korra.

[RT I, 20.06.2022, 5- jõust. 30.06.2022]

(4) Politsei- ja Piirivalveamet annab välja ja tunnistab kehtetuks:

[RT I 2009, 62, 405- jõust. 01.01.2010]

1) isikutunnistuse;

1¹) digitaalse isikutunnistuse;

[RT I 2009, 27, 166- jõust. 30.07.2009]

1²) elamisloakaardi;

[RT I, 09.12.2010, 1- jõust. 01.01.2011]

2) Eesti kodaniku passi;

3) välismaalase passi;

4) ajutise reisidokumendi;

5) pagulase reisidokumendi;

6) meremehe teenistusraamatu;

7) meresõidutunnistuse;

8) Euroopa tagasisaatmise reisidokumendi.

[RT I, 21.04.2018, 1- jõust. 01.05.2018]

(4¹) Kohtul on õigus tunnistada täitemenetluse seadustiku § 177² lõike 1¹ alusel kehtetuks käesoleva paragrahvi lõike 4 punktides 2–7 nimetatud dokumendid ning käesoleva paragrahvi lõike 5 punktis 1 nimetatud diplomaatiline pass.

[RT I, 19.03.2019, 1- jõust. 01.01.2021]

(5) Välisministeerium:

1) annab välja ja tunnistab kehtetuks diplomaatilise passi, tagasipöördumistunnistuse, tagasipöördumise loa ja Euroopa Liidu tagasipöördumistunnistuse;

[RT I, 20.06.2022, 5- jõust. 30.06.2022]

1¹) annab välja, väljastab ja tunnistab kehtetuks diplomaatilise isikutunnistuse;

[RT I, 03.01.2017, 1- jõust. 01.02.2017]

2) väljastab Eesti kodaniku passi, isikutunnistuse ja digitaalse isikutunnistuse välisriigis viibivale Eesti kodanikule;

3) väljastab digitaalse isikutunnistuse välisriigis viibivale välismaalasele;

4) väljastab elamisloakaardi välisriigis viibivale kolmanda riigi kodanikule, kes taotleb tähtajalist elamisluba või tähtajalist elamisõigust, välja arvatud isikule, kellele on käesoleva seaduse § 27 alusel välja antud välismaalase pass;

5) väljastab elamisloakaardi tähtajalist elamisõigust või alalist elamisõigust omavale kolmanda riigi kodanikule, välja arvatud isikule, kellele on käesoleva seaduse § 27 alusel välja antud välismaalase pass;

[RT I, 23.03.2015, 1- jõust. 02.04.2015]

6) väljastab elamisloakaardi tähtajalist elamisluba või pikaajalise elaniku elamisluba omavale kolmanda riigi kodanikule, välja arvatud isikule, kellele on käesoleva seaduse § 27 alusel välja antud välismaalase pass.

[RT I, 23.03.2015, 1- jõust. 02.04.2015]

(6) Dokumendi taotlejalt biomeetriliste andmete võtmise korra kehtestab [valdkonna eest vastutav ministermäärusega](#).

[RT I, 23.03.2015, 1- jõust. 01.01.2016]

(7) Dokumendi väljaandmise taotlemisel fotole esitatavad nõuded kehtestab [valdkonna eest vastutav ministermäärusega](#).

[RT I, 23.03.2015, 1- jõust. 01.01.2016]

(8) Dokumendi väljaandja võib avalikul veebileheküljel avaldada kehtetute dokumentide numbrid ning võimaldada kontrollida dokumendi kehtivust, avaldamata seejuures dokumendi kasutaja isikuandmeid.

[RT I 2009, 27, 166- jõust. 30.07.2009]

§ 15¹. Dokumendi väljaandmise, väljavahetamise ja kehtetuks tunnistamise pädevus

[Kehtetu -RT I 2002, 61, 375- jõust. 01.08.2002]

§ 15². Isikut tõendavate dokumentide andmekogu

(1) Isikut tõendavate dokumentide andmekogu (edaspidi *andmekogu*) on Vabariigi Valitsuse asutatud andmekogu, mille põhimääruse kehtestab [valdkonna eest vastutav ministermäärusega](#).

(2) Andmekogu pidamise eesmärk on tagada avalik kord ja riigi julgeolek isiku tuvastamise ja käesoleva seaduse § 15 lõikes 4 sätestatud isikut tõendavate dokumentide väljaandmise ning kehtetuks tunnistamisega seotud andmete ja neid dokumente taotlenud isikute andmete töötlemise kaudu.

(3) Andmekogu pidamise eesmärgi täitmiseks töödeldakse Euroopa Liidu õigusaktis, välislepingus, seaduses ja määruses sätestatud ülesannete täitmisel käigus isiku tuvastamisega, käesoleva seaduse § 15 lõikes 4 sätestatud isikut tõendavate dokumentide väljaandmise ning kehtetuks tunnistamisega seotud andmeid ja neid dokumente taotlenud isikute andmeid ning vastavate menetluste käigus antud haldusaktide ja sooritatud toimingute andmeid.

(3¹) Isiku tuvastamisel ja isikusamasuse kontrollimisel käesoleva seaduse § 15⁵tähenduses võib töödelda isiku identiteediandmeid, mis on kantud andmekogusse.

[RT I, 08.07.2021, 1- jõust. 15.07.2021]

(4) Andmekogu vastutav töötleja on Politsei- ja Piirivalveamet.

(5) Andmekogusse kantavate andmete koosseis ja nende säilitamise tähtaeg määratakse andmekogu põhimääruses.

(5¹) Isiku tuvastamise või isikusamasuse kontrollimise eesmärgil töödeldavad biomeetrilised andmed kustutatakse andmekogust viivitamata pärast võrdlusuuringu tegemist.

[RT I, 08.07.2021, 1- jõust. 15.07.2021]

(6) Eraõiguslikes ja avalik-õiguslikes suhetes võib andmekogu andmed käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud menetluste käigus antud haldusaktide ja sooritatud toimingute kohta võtta aluseks andmetena isiku tuvastamise

ja käesoleva seaduse § 15 lõikes 4 sätestatud isikut tõendavate dokumentide väljaandmise ning kehtetuks tunnistamise kohta.

[RT I, 13.03.2019, 2- jõust. 15.03.2019]

§ 15³. Diplomaatilise passi ja diplomaatilise isikutunnistuse andmekogud

(1) Diplomaatilise passi ja diplomaatilise isikutunnistuse andmekogude põhimäärused kehtestab [valdkonna eest vastutav minister](#)määrusega.

[RT I, 13.03.2019, 2- jõust. 15.03.2019]

(2) Diplomaatilise passi andmekogu eesmärk on välissuhtlemise tagamine ning diplomaatilise passi kasutaja isikuandmete ja biomeetriliste andmete töötlemine, mis võimaldab pidada arvestust välja antud, kehtetuks tunnistatud ja kehtivuse kaotanud diplomaatiliste passide üle.

[RT I, 13.03.2019, 2- jõust. 15.03.2019]

(2¹) Isiku tuvastamisel ja isikusamasuse kontrollimisel käesoleva seaduse § 15⁵tähenduses võib töödelda isiku identiteediandmeid, mis on kantud diplomaatilise passi andmekogusse.

[RT I, 08.07.2021, 1- jõust. 15.07.2021]

(3) Diplomaatilise isikutunnistuse andmekogu eesmärk on välisriikide ja rahvusvaheliste organisatsioonide esinduste, rahvusvaheliste organisatsioonide ja rahvusvahelise kokkuleppega loodud institutsioonide ning nende isikkoosseisu kaitse ning arvestuse pidamine diplomaatilise isikutunnistuse väljastamise üle, et tagada riike esindavate diplomaatiliste esinduste ülesannete tõhus täitmine.

[RT I, 13.03.2019, 2- jõust. 15.03.2019]

(4) Andmekogude vastutav töötleja on Välisministeerium.

[RT I, 13.03.2019, 2- jõust. 15.03.2019]

(5) Andmekogudesse kantavate andmete täpsem koosseis ja nende säilitamise tähtaeg sätestatakse andmekogu põhimääruses.

[RT I, 13.03.2019, 2- jõust. 15.03.2019]

(6) Isiku tuvastamise või isikusamasuse kontrollimise eesmärgil töödeldavad biomeetrilised andmed kustutatakse andmekogust viivitamata pärast võrdlusuuringu tegemist.

[RT I, 08.07.2021, 1- jõust. 15.07.2021]

§ 15⁴. Andmekogu ABIS

(1) Andmekogu ABIS on elektrooniline andmekogu, mille eesmärk käesoleva seaduse tähenduses on töödelda käesoleva seaduse § 15 lõikes 4 sätestatud dokumentide ning diplomaatilise passi väljaandmise menetlustes võetud biomeetrilisi andmeid isiku tuvastamiseks ja isikusamasuse kontrollimiseks.

(2) Käesolevas seaduses sätestatud menetlustes võib isiku tuvastamiseks ja isikusamasuse kontrollimiseks töödelda kodakondsuse seaduse, konsulaarseaduse, kriminaalmenetluse seadustiku, vangistusseaduse, välismaalasele rahvusvahelise kaitse andmise seaduse, välismaalaste seaduse, väljasõidukohustuse ja sissesõidukeelu seaduse ning vääртеomenetluse seadustiku alusel andmekogusse ABIS kantud andmeid.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud seaduste alusel andmekogusse ABIS kantud andmeid võib töödelda avaliku korra ja riigi julgeoleku tagamise eesmärgil isiku tuvastamiseks ja isikusamasuse kontrollimiseks üksnes juhul, kui isikut ei ole võimalik tuvastada või tema isikusamasust kontrollida käesoleva seaduse alusel andmekogusse ABIS kantud andmete alusel.

(4) Andmekogu ABIS asutab ja selle põhimääruse kehtestab [Vabariigi Valitsus](#)määrusega.

(5) Andmekogu ABIS vastutavad töötlejad on Politsei- ja Piirivalveamet ning Välisministeerium. Volitatud töötleja määratakse kindlaks andmekogu põhimääruses.

(6) Andmekogusse ABIS kantavate andmete koosseis ja nende säilitamise tähtaeg nähakse ette andmekogu põhimääruses.

(7) Andmekogus ABIS sisalduvad andmed on juurdepääsupiiranguga ning on tunnistatud asutusesiseseks kasutamiseks mõeldud teabeks.

[RT I, 08.07.2021, 1- jõust. 15.07.2021]

§ 15⁵. Andmekogusse ABIS kantud andmete töötlemine

(1) Identiteediandmed käesoleva seaduse tähenduses on isiku biomeetrilised ja biograafilised andmed, mille järgi on võimalik isik tuvastada või isikusamasust kontrollida.

(2) Isiku tuvastamine on menetlus, mille käigus tehakse isik kindlaks.

(3) Isikusamasuse kontrollimine on menetlus, mille käigus veendutakse, et tegemist on selle isikuga, kes ta eeldatavalt on.

(4) Isiku tuvastamise käigus võrreldakse isiku identiteediandmeid mitme andmekogumiga andmekogus ABIS.

(5) Isikusamasuse kontrollimise käigus võrreldakse isiku identiteediandmeid andmekogusse ABIS varem tema kohta kantud identiteediandmetega.

(6) Andmekogusse ABIS kantud andmeid võib töödelda isiku tuvastamiseks, kui see on seaduses sätestatud, järgmistel juhtudel:

- 1) isik ei ole teada;
- 2) isiku samasuses on kahtlusi;
- 3) on alust kahtlustada, et isik kasutab mitme isiku identiteediandmeid;
- 4) isikusamasuse kontrollimine käesoleva paragrahvi lõike 5 kohaselt ebaõnnestub;
- 5) muudel seaduses sätestatud juhtudel.

(7) Andmekogusse ABIS kantud andmeid võib töödelda isikusamasuse kontrollimiseks seadusest tuleneva avalik-õigusliku ülesande täitmisel ja muudel seaduses sätestatud juhtudel.

[RT I, 08.07.2021, 1- jõust. 15.07.2021]

4. peatükk

DOKUMENDI KEHTIVUS JA KONTROLLIMINE

§ 16. Dokumendi kehtivus

Dokument on kehtiv, kui ta vastab järgmistele nõuetele:

- 1) dokument on välja antud ja andmed on dokumenti kantud õiguspäraselt selleks pädeva asutuse poolt;
- 2) dokumendi kehtivusaeg ei ole lõppenud;
- 3) dokument on kasutamiskõlblik ja võimaldab tuvastada sellesse tehtud kandeid ja nende õigsust ning kontrollida dokumendi kasutaja isikusamasust;

[RT I 2009, 27, 166- jõust. 30.07.2009]

- 4) dokument on terviklik ja ei ole rikutud.

[RT I 2002, 90, 516- jõust. 01.12.2002]

§ 17. Dokumendi kontrollimiseks võtmine

(1) Politsei- ja Piirivalveamet ning Kaitsepolitseiamet võib põhjendatud kahtluse korral võtta dokumendi selle kehtivuse kontrollimiseks.

[RT I 2009, 62, 405- jõust. 01.01.2010]

(2) Käesoleva paragrahvi lõiget 1 kohaldatakse ka käesolevas seaduses sätestamata dokumendi suhtes. Välismaalase dokumendi ja välisriigi reisidokumendi võib kontrollimiseks võtta ka välismaalase riigis viibimise seaduslikkuse kontrollimiseks ja sinna kantud elamisloa või viisa õigsuse kontrollimiseks.

[RT I, 02.07.2013, 3- jõust. 01.09.2013]

(3) Dokumendi kontrollimiseks võtnud asutus:

- 1) annab kasutajale kohe tõendi dokumendi kontrollimiseks võtmise kohta;
- 2) selgitab dokumendi kasutajale tema õigusi dokumendi kontrollimiseks võtmise vaidlustamiseks;
- 3) kontrollib dokumendi kehtivust või edastab dokumendi selle kehtivuse kontrollimiseks dokumendi väljaandnud asutusele.

(3¹) Käesoleva paragrahvi lõiget 3 ei kohaldata, kui dokumendi kehtivust kontrollitakse viivitusega kohapeal.

(4) Dokumendi kontrollimiseks võtmise tõendi vormi kehtestab [valdkonna eest vastutav minister](#)määrusega.

[RT I 2006, 29, 221- jõust. 28.08.2006]

§ 18. Dokumendi kontrollimine

(1) Kontrollimisel kehtivaks osutunud dokument tagastatakse selle kasutajale.

(2) Kontrollimisel dokumendi kehtetuks tunnistamise aluse ilmnemisel dokumenti ei tagastata. Dokumendi kehtetusest teavitatakse taotlejat viivitusega.

(3) Kui välisriigi reisidokumendi kontrollimisel ilmnevad selle kehtetuks tunnistamise alused, edastatakse dokument välisriigi või rahvusvahelise organisatsiooni pädevale ametiasutusele. Otsus tehakse teatavaks dokumendi kasutajale.

(4) Kui välismaalase dokumendi kontrollimisel avastatakse sellesse mitteõiguspäraselt kantud elamisloa või viisa andmed, annulleeritakse andmed kehtestatud korras ja dokument tagastatakse kasutajale.
[RT I, 02.07.2013, 3- jõust. 01.09.2013]

(5) Dokument tagastatakse või tunnistatakse kehtetuks põhjendamatu viivitusega.
[RT I 2003, 15, 87- jõust. 27.02.2003]

§ 18¹. Dokumendi kasutaja isikusamasuse kontrollimine

(1) Dokumendi kasutaja isikusamasuse kontrollimisel tehakse dokumendi kasutaja isik kindlaks dokumenti kantud andmete ning isiku võrdlemise teel. Isikusamasuse kontrollimisel võib võrrelda dokumendi kasutajalt võetud biomeetrilisi andmeid dokumenti kantud biomeetriliste andmetega.

(2) Dokumendi kasutaja isikusamasuse digitaalne kontrollimine toimub digitaalset tuvastamist võimaldava sertifikaadi kaudu.

(3) Avalik-õigusliku teenuse elektroonilisel osutamisel on õigus nõuda käesoleva seaduse alusel välja antud isikutunnistusele elamisloakaardile või digitaalsele isikutunnistusele kantud digitaalset tuvastamist ja digitaalset allkirjastamist võimaldava sertifikaadi kasutamist. Kui isik keeldub digitaalset tuvastamist ja digitaalset allkirjastamist võimaldava sertifikaadi kasutamisest, võib jätta talle avalik-õigusliku teenuse osutamata.
[RT I, 09.12.2010, 1- jõust. 01.01.2011]

5. peatükk ISIKUTUNNISTUS

§ 19. Isikutunnistuse väljaandmise alus

Isikutunnistus on Eesti kodaniku ja Eestis elava või riigikaitseaduse alusel viibiva Euroopa Liidu kodaniku siseriiklik ning digitaalne dokument. Isikutunnistus antakse välja:

[RT I, 03.01.2017, 1- jõust. 18.01.2017]

1) Eesti kodanikule;

2) Eestis elavale Euroopa Liidu kodanikule, kellel on kehtiv elamisõigus;

[RT I, 03.01.2017, 1- jõust. 18.01.2017]

3) Euroopa Liidu kodanikule, kellel on Eestis viibimiseks riigikaitseaduse alusel antud luba;

4) välismaalase, kellel on Eestis viibimiseks riigikaitseaduse alusel antud luba, ülalpeetavale isikule, kui ülalpeetav isik on Euroopa Liidu kodanik ja viibib Eestis koos nimetatud välismaalasega;

[RT I, 09.12.2010, 1- jõust. 01.01.2012]

5) [kehtetu -RT I, 03.01.2017, 1- jõust. 01.02.2017]

§ 19¹. Isikutunnistusele kantavad digitaalsed andmed

(1) Isikutunnistusele kantakse digitaalset tuvastamist võimaldavat sertifikaat ning digitaalset allkirjastamist võimaldavat sertifikaat. Isikutunnistusele kantavate muude digitaalsete andmete loetelu kinnitab [valdkonna eest vastutav minister](#), arvestades käesoleva seaduse § 9 lõikes 3 sätestatut.

[RT I, 23.03.2015, 1- jõust. 01.01.2016]

(1¹) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud sertifikaadid väljastatakse sama kehtivusajaga kui isikutunnistus, millele need kantakse.

[RT I 2006, 29, 221- jõust. 02.01.2007]

(2) [Kehtetu -RT I 2009, 27, 166- jõust. 30.07.2009]

(3) [Kehtetu -RT I 2009, 27, 166- jõust. 30.07.2009]

(4) [Kehtetu -RT I 2009, 27, 166- jõust. 30.07.2009]

§ 20. Isikutunnistuse kehtivusaeg

(1) Eesti kodanikule ja Euroopa Liidu kodanikule antakse isikutunnistus välja kehtivusajaga kuni viis aastat.
[RT I, 09.12.2010, 1- jõust. 01.01.2011]

(2) Euroopa Liidu kodaniku isikutunnistuse kehtivusaeg ei tohi ületada talle antud elamisõiguse või riigikaitseaduse alusel antud Eestis viibimise loa kehtivusaega või Eestis asuvas välisesinduses töötamise tähtaega.

[RT I, 23.03.2015, 1- jõust. 01.01.2016]

(2¹) [Kehtetu -RT I 2006, 29, 221- jõust. 02.01.2007]

(3) Isikutunnistusele kantavate digitaalsete andmete kehtivusaja määrab [valdkonna eest vastutav ministermäärusega](#). Digitaalsete andmete kehtivusaeg ei tohi ületada isikutunnistuse kehtivusaega. Digitaalsete andmete kehtivusaja lõppemine ei ole isikutunnistuse kehtivuse lõppemise aluseks. [RT I, 23.03.2015, 1- jõust. 01.01.2016]

5¹. peatükk DIGITAALNE ISIKUTUNNISTUS

[RT I 2009, 27, 166- jõust. 30.07.2009]

§ 20¹. Digitaalse isikutunnistuse mõiste ja väljaandmise alus

[RT I, 29.10.2014, 1- jõust. 01.12.2014]

(1) Digitaalne isikutunnistus on digitaalne dokument.

(2) Digitaalne isikutunnistus antakse välja Eesti kodanikule ning välismaalasele, kellele on varem välja antud isikutunnistus või elamisloakaart või kes taotleb isikutunnistust või elamisloakaarti samaaegselt digitaalse isikutunnistusega.

[RT I, 29.10.2014, 1- jõust. 01.12.2014]

§ 20². Digitaalsele isikutunnistusele kantavad digitaalsed andmed

(1) Digitaalsele isikutunnistusele kantakse digitaalset tuvastamist võimaldav informatsioon ning digitaalset allkirjastamist võimaldav informatsioon. Digitaalsele isikutunnistusele kantavate digitaalsete andmete loetelu kinnitab [valdkonna eest vastutav minister](#), arvestades käesoleva seaduse § 9 lõikes 3 sätestatut.

[RT I, 23.03.2015, 1- jõust. 01.01.2016]

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud sertifikaadid väljastatakse sama kehtivusajaga kui digitaalne isikutunnistus, millele need kantakse.

[RT I 2009, 27, 166- jõust. 30.07.2009]

§ 20³. Digitaalse isikutunnistuse kehtivusaeg

(1) Digitaalne isikutunnistus antakse välja kehtivusajaga kuni viis aastat.

[RT I, 21.04.2018, 2- jõust. 01.05.2018]

(2) Mobiil-ID vormis digitaalne isikutunnistus antakse välja kehtivusajaga kuni viis aastat.

[RT I, 21.03.2014, 2- jõust. 01.01.2015]

§ 20⁴. Mobiil-ID vormis digitaalse isikutunnistuse väljaandmise ja kehtivuse kaotamise erisused

[RT I, 03.01.2017, 1- jõust. 18.01.2017]

(1) Mobiil-ID vormis digitaalne isikutunnistus on digitaalne isikutunnistus, mille digitaalset tuvastamist võimaldav sertifikaat ja digitaalset allkirjastamist võimaldav sertifikaat on seotud mobiiltelefoni SIM-kaardiga või eSIM-kaardiga.

[RT I, 20.06.2022, 5- jõust. 02.07.2022]

(1¹) Mobiil-ID vormis digitaalne isikutunnistus antakse välja Eesti kodanikule ja välismaalasele, kellel on käesoleva seaduse § 2 lõike 2 punktides 1–8 nimetatud kehtiv dokument.

[RT I, 20.06.2022, 5- jõust. 02.07.2022]

(2) Mobiil-ID vormis digitaalset isikutunnistust ei saa taotleda esindaja kaudu ja seda ei väljastata esindajale. Mobiil-ID vormis digitaalset isikutunnistust taotleb 7–17-aastane alaealine ja piiratud teovõimega isik koos seadusliku esindajaga.

[RT I, 20.06.2022, 5- jõust. 02.07.2022]

(3) Mobiil-ID vormis digitaalse isikutunnistuse kättesaamiseks ei pea isik isiklikult ilmuma dokumendi väljastaja asukohta.

(4) [Kehtetu -RT I, 20.06.2022, 5- jõust. 02.07.2022]

(4¹) Mobiil-ID vormis digitaalne isikutunnistus kaotab kehtivuse, kui isikul ei ole mobiilioperaatoriga kehtivat mobiil-ID vormis digitaalse isikutunnistuse kasutamise lepingut.

[RT I, 03.01.2017, 1- jõust. 18.01.2017]

(5) Käesoleva seaduse § 14 lõikes 2 nimetatud teatamiskohustus loetakse mobiil-ID vormis digitaalse isikutunnistuse osas täidetuks ka juhul, kui dokumendi kasutaja teavitab dokumendi väljaandja asemel mobiilioperaatorit, kellega tal on leping mobiil-ID kasutamiseks.

(6) Valdkonna eest vastutav minister ei pea kehtestama mobiil-ID vormis digitaalse isikutunnistuse taotluse vormi.

[RT I, 23.03.2015, 1- jõust. 01.01.2016]

(7) Mobiilioperaator on kohustatud kooskõlastama mobiil-ID vormis digitaalse isikutunnistuse tehnilise lahenduse enne selle kasutusele võtmist Riigi Infosüsteemi Ametiga, kes küsib menetluse käigus Politsei- ja Piirivalveameti ja sertifitseerimisteenuse osutaja seisukohta.

[RT I, 21.03.2014, 2- jõust. 01.05.2014]

(8) Valdkonna eest vastutav minister kehtestab määrusega mobiil-ID vormis digitaalse isikutunnistuse väljaandmise üksikasjad, sealhulgas:

[RT I, 23.03.2015, 1- jõust. 01.01.2016]

1) mobiil-ID vormis digitaalse isikutunnistuse lühema kehtivusaja kui viis aastat, kui dokumendi andmekandja tehniline lahendus ei vasta tingimustele, mis on vajalikud dokumendi turvaliseks kasutamiseks viie aasta jooksul;

2) mobiil-ID vormis digitaalse isikutunnistuse kehtivusaja, kui hinnang mobiil-ID vormis digitaalse isikutunnistuse tehnilise lahenduse turvalisusele muutub ja dokumendi andmekandja tehniline lahendus võimaldab uue hinnangu kohaselt dokumendi turvalist kasutamist pikema aja vältel kui esialgne hinnang;

3) käesoleva paragrahvi lõikes 7 sätestatud kooskõlastuse sisu ja ulatuse, kooskõlastuse andmise korra ja tähtaja ning tähtpäeva, alates millest on kooskõlastuse olemasolu kohustuslik.

[RT I, 21.03.2014, 2- jõust. 01.05.2014]

5². peatükk

E-RESIDENDI DIGITAALNE ISIKUTUNNISTUS

[RT I, 29.10.2014, 1- jõust. 01.12.2014]

§ 20⁵. E-residendi digitaalne isikutunnistus

(1) E-residendi digitaalne isikutunnistus on digitaalne isikutunnistus, mis antakse välja käesoleva seaduse § 20¹ lõikes 2 nimetatata isikule.

[RT I, 03.01.2017, 1- jõust. 18.01.2017]

(2) E-residendile digitaalse isikutunnistuse väljaandmise eesmärk on soodustada Eesti majanduse, teaduse, hariduse või kultuuri arengut, luues võimaluse kasutada e-teenuseid Eesti digitaalse dokumendiga.

[RT I, 29.10.2014, 1- jõust. 01.12.2014]

§ 20⁶. E-residendi digitaalse isikutunnistuse väljaandmise, kehtivuse peatamise ja kehtetuks tunnistamise tingimused

(1) [Kehtetu -RT I, 06.07.2016, 2- jõust. 16.07.2016]

(2) E-residendi digitaalse isikutunnistuse väljaandmisest keeldutakse, kui:

1) isik ohustab avalikku korda või riigi julgeolekut;

2) e-residendi digitaalset isikutunnistust taotletakse majandustegevuseks ning esineb majandustegevuse keelamise alus;

3) isik ei ole tõsikindlalt tuvastatud või tema isikusamasuses on põhjust kahelda.

(3) E-residendi digitaalse isikutunnistuse väljaandmisest võib keelduda, kui:

1) esineb viisa või tähtajalise elamisloa andmisest keeldumise või sissesõidukeelu kohaldamise aluseks olev asjaolu;

2) dokumendi väljaandmine ei ole kooskõlas käesoleva seaduse § 20⁵ lõikes 2 nimetatud eesmärgiga.

(4) E-residendi digitaalse isikutunnistuse võib tunnistada kehtetuks, kui ilmneb mõni käesoleva paragrahvi lõikes 2 või 3 nimetatud e-residendi digitaalse isikutunnistuse väljaandmisest keeldumise alus.

[RT I, 06.07.2016, 2- jõust. 16.07.2016]

(5) E-residendi digitaalse isikutunnistuse digitaalset tuvastamist võimaldava sertifikaadi ja digitaalset allkirjastamist võimaldava sertifikaadi kehtivuse võib peatada (edaspidi käesolevas peatükis *kehtivuse peatamine*), kui on põhjendatud kahtlus, et esineb mõni käesoleva paragrahvi lõikes 2 või 3 nimetatud e-residendi digitaalse isikutunnistuse väljaandmisest keeldumise alus.

[RT I, 06.07.2016, 2- jõust. 16.07.2016]

§ 20⁷. E-residendi digitaalse isikutunnistuse väljaandmise, kehtivuse peatamise ja kehtetuks tunnistamise menetlus

(1) E-residendi digitaalse isikutunnistuse väljaandmist taotlev isik või e-resident on kohustatud tõendama või põhistama e-residendi digitaalse isikutunnistuse väljaandmise aluseks olevaid asjaolusid. Tõendama ja põhistama ei pea neid asjaolusid, mis on haldusorganile teada või on üldtuntud.

(1¹) E-residendi digitaalse isikutunnistuse taotluse võib isik esitada Eesti konsulaarametnikule, kes edastab selle taotleja isikusamasuse kontrollimise ja biomeetriliste andmete võtmise järel läbivaatamiseks Politsei- ja Piirivalveametile.

[RT I, 23.03.2015, 1- jõust. 01.04.2015]

(2) Isiku taotluse e-residendi digitaalse isikutunnistuse väljaandmiseks võib jätta läbi vaatamata, kui sama isiku suhtes on varem keeldutud e-residendi digitaalse isikutunnistuse väljaandmisest ning isik ei tõenda, et asjaolud on muutunud.

(3) Menetlusosalise ja muu isiku õigust tutvuda e-residendi digitaalse isikutunnistuse väljaandmise, kehtivuse peatamise või kehtetuks tunnistamise menetluse käigus ning pärast otsuse jõustumist asjassepuutuvate dokumentide või toimikuga võib piirata, kui see võib:

- 1) takistada või kahjustada süüteo tõkestamist, avastamist, menetlemist või karistuse täideviimist;
- 2) kahjustada teise isiku õigusi ja vabadusi;
- 3) ohustada Eesti Vabariigi, teise Euroopa Liidu liikmesriigi, Schengeni konventsiooni liikmesriigi või Põhja-Atlandi Lepingu Organisatsiooni liikmesriigi julgeolekut;
- 4) ohustada avaliku korra kaitset.

[RT I, 13.03.2019, 2- jõust. 15.03.2019]

(3¹) Käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud andmete avaldamise piirangut kohaldatakse menetlusosalise ja muu isiku järgmiste õiguste kohta:

- 1) saada teada tema isikuandmete töötlemisest, sealhulgas sellest, milliseid isikuandmeid töödeldakse, samuti töötlemise viisi, meetodit, eesmärki, õiguslikku alust, ulatust või põhjust;
- 2) saada teada tema isikuandmete vastuvõtjaid ja avaldatavate isikuandmete kategooriaid ning teavet, kas tema isikuandmed edastatakse välisriigile või rahvusvahelisele organisatsioonile;
- 3) nõuda tema isikuandmete töötlemise piiramist;
- 4) esitada vastuväiteid tema isikuandmete töötlemise kohta;
- 5) saada teada tema isikuandmetega seotud rikkumisest.

[RT I, 13.03.2019, 2- jõust. 15.03.2019]

(3²) Käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud andmete avaldamise piirangut võib kohaldada ka andmete suhtes, mis on saadud välisriigilt või rahvusvaheliselt organisatsioonilt.

[RT I, 13.03.2019, 2- jõust. 15.03.2019]

(4) E-residendi digitaalse isikutunnistuse väljaandmisest keeldumise, kehtivuse peatamise või kehtetuks tunnistamise teates märgitakse haldusmenetluse seaduse § 55 lõikes 4 ja § 57 lõikes 1 sätestatud rekvisiidid ning käesoleva seaduse § 20⁹ lõikest 2 või 3 tulenev õiguslik alus.

[RT I, 06.07.2016, 2- jõust. 16.07.2016]

(5) E-residendi digitaalse isikutunnistuse väljaandmisest keeldumise, kehtivuse peatamise või kehtetuks tunnistamise otsuse peale esitatud vaide lahendamisel ei märgita vaideotsuses neid asjaolusid ega tõendeid, millele vaidlustatav haldusakt tugineb.

[RT I, 29.10.2014, 1- jõust. 01.12.2014]

§ 20⁸. Riikliku järelevalve teostamine

(1) Käesolevas peatükis sätestatud e-residendi digitaalse isikutunnistuse kasutamise üle on pädevad teostama riiklikku järelevalvet Politsei- ja Piirivalveamet, Kaitsepolitseiamet ning Maksu- ja Tolliamet.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud korrakaitseorganid on pädevad kohaldama korrakaitse seaduse §-des 30 ja 31 sätestatud riikliku järelevalve erimeetmeid korrakaitse seaduses sätestatud tingimustel ja korras. Kaitsepolitseiamet võib käesolevas seaduses sätestatud riikliku järelevalve teostamiseks kohaldada julgeolekuasutuste seaduses isikuandmete töötlemise kohta sätestatud.

[RT I, 13.03.2019, 2- jõust. 15.03.2019]

(3) Kui muu haldusorgan või teenuseosutaja on oma ülesannete raames kogunud teavet, mis võib olla e-residendi digitaalse isikutunnistuse kehtetuks tunnistamise või kehtivuse peatamise aluseks, on haldusorgan või teenuseosutaja kohustatud edastama selle teabe Politsei- ja Piirivalveametile.

[RT I, 29.10.2014, 1- jõust. 01.12.2014]

§ 20⁹. E-residendi isiku tuvastamine ja isikusamasuse kontrollimine

E-residendi digitaalse isikutunnistuse taotleja või e-residendi isiku tuvastamisel ja isikusamasuse kontrollimisel kohaldatakse välismaalaste seaduse § 24–28, 270, 271 ja § 272 lõikeid 1 ja 2.
[RT I, 29.10.2014, 1- jõust. 01.12.2014]

§ 20¹⁰. E-residendile teenuse osutamine

(1) Avalik-õigusliku või eraõigusliku teenuse osutaja võib otsustada e-residendile digitaalse isikutunnistusega teenuse osutamise või sellest keeldumise, piirata teenuse osutamist või kättesaadavust nii teenuse sisu, ulatuse kui ka juurdepääsuvõimalusega isikute arvu suhtes või kehtestada teenusele juurdepääsu saamiseks täiendavaid nõudeid, sealhulgas nõuda täiendavate andmete ja dokumentide esitamist või isiklikku ilmumist teenuse osutaja asukohta.

(2) Avalik-õigusliku teenuse osutaja võib käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud piiranguid seada järgmistel juhtudel:

- 1) e-residendi digitaalse isikutunnistuse eesmärgipärase kasutamise tagamiseks, sealhulgas õigusrikkumiste ärahoidmiseks;
- 2) teenuse toimimise või turvalise kasutamise tagamiseks.

(3) Kui avalik-õigusliku teenuse osutamine seisneb eelkõige andmekogusse andmete esitamises või andmekogu andmete töötlemises, siis kehtestab käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud piirangud andmekogu vastutav töötleja.

(4) Kui avalik-õigusliku teenuse osutamine on laiem kui andmekogusse andmete esitamine või andmekogu andmete töötlemine, siis kehtestab käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud piirangud teenuse osutamiseks pädeva asutuse juht või tema poolt volitatud isik.
[RT I, 29.10.2014, 1- jõust. 01.12.2014]

§ 20¹¹. E-residendi digitaalse isikutunnistuse väljaandmine kaaluka avaliku huvi korral

(1) Kaaluka avaliku huvi korral võib Politsei- ja Piirivalveamet e-residendi digitaalse isikutunnistuse välja anda siseministri otsuse alusel.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud juhul võib e-residendi digitaalse isikutunnistuse välja anda ilma isiku taotluseta ning sellele lisatavate andmete ja dokumentideta, kui dokumenti kantavad andmed on Politsei- ja Piirivalveametile teada.

(3) Kaaluka avaliku huvi korral välja antud e-residendi digitaalse isikutunnistuse võib Politsei- ja Piirivalveamet väljastamiseks üle anda avalik-õiguslikke ülesandeid täitvale asutusele või isikule.

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud põhjendatud otsuse kaaluka avaliku huvi tõttu isikule e-residendi digitaalse isikutunnistuse väljaandmise kohta teeb siseminister käskkirjaga.
[RT I, 29.10.2014, 1- jõust. 01.12.2014]

§ 20¹². E-residendi isikutuvastamise erisused

(1) E-resident ei pea digitaalse isikutunnistuse taotluse esitamiseks isiklikult ilmuma dokumendi väljaandja asukohta või Eesti välisesindusse, kui ta ilmub isiklikult oma isiku tuvastamiseks või isikusamasuse kontrollimiseks dokumendi väljaandja asukohta või Eesti välisesindusse taotluse menetluse käigus või dokumendi väljastamisel.

(2) Digitaalse isikutunnistuse väärkasutuse ärahoidmiseks ning dokumendi kasutaja õiguste ja huvide kaitseks võib dokumendi väljaandja nõuda taotluse esitamiseks e-residendi isiklikku ilmumist dokumendi väljaandja asukohta või Eesti välisesindusse.

(3) Kui e-residendi digitaalse isikutunnistuse taotlus esitatakse e-posti teel, ei pea see olema digitaalselt allkirjastatud, kui taotlejal ei ole Eesti kehtivat digitaalset dokumenti.
[RT I, 23.03.2015, 1- jõust. 01.04.2015]

5³. peatükk DIPLOMAATILINE ISIKUTUNNISTUS

[RT I, 03.01.2017, 1- jõust. 01.02.2017]

§ 20¹³. Diplomaatilise isikutunnistuse väljaandmise alus

Diplomaatiline isikutunnistus on isikutunnistus, mis antakse välja:

1) Eestisse akrediteeritud välisriigi diplomaatilise esinduse ja konsulaarasutuse (edaspidi käesolevas peatükis *välisesindus*) välisriigi kodanikust diplomaadile, haldus- ja abitöötajale ning tema välisriigi kodanikust perekonnaliikmele, välisriigi kodanikust koduabilisele ning aukonsulile, rahvusvahelise organisatsiooni esinduse ning Eestis asuva rahvusvahelise organisatsiooni ja muu rahvusvahelise kokkuleppega loodud institutsiooni (edaspidi käesolevas peatükis *muu asutus*) välisriigi kodanikust töötajale ning tema välisriigi kodanikust perekonnaliikmele;

2) välisesinduses või muus asutuses töötavale Eesti kodanikule või alalisele elanikule.

[RT I, 03.01.2017, 1- jõust. 01.02.2017]

§ 20¹⁴. Diplomaatilisele isikutunnistusele kantavad digitaalsed andmed

(1) Diplomaatilisele isikutunnistusele kantakse digitaalset tuvastamist võimaldav sertifikaat ning digitaalset allkirjastamist võimaldav sertifikaat. Diplomaatilisele isikutunnistusele kantavate muude digitaalsete andmete loetelu kinnitab [valdkonna eest vastutav ministermäärusega](#), arvestades käesoleva seaduse § 9 lõikes 3 sätestatud.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud sertifikaadid väljastatakse sama kehtivusajaga kui diplomaatiline isikutunnistus, millele need kantakse.

[RT I, 03.01.2017, 1- jõust. 01.02.2017]

§ 20¹⁵. Diplomaatilise isikutunnistuse taotluse esitamise, taotleja isikutuvastamise ja dokumendi väljastamise erisused

(1) Diplomaatilise isikutunnistuse taotlus esitatakse välisesinduse või muu asutuse poolt diplomaatilise noodi või toetuskirjaga Välisministeeriumile.

(2) Taotleja isikusamasuse tuvastab dokumendi väljaandja dokumendi väljastamisel välisriigi poolt väljaantud kehtiva reisidokumendi või käesoleva seaduse § 2 lõikes 2 sätestatud kehtiva isikut tõendava dokumendi alusel.

(3) Diplomaatilise isikutunnistuse taotlejat ei daktüloskopeerita.

(4) Dokumendi kättesaamiseks peab isik isiklikult ilmuma dokumendi väljaandja asukohta. Alla 15-aastase või piiratud teovõimega täisealise isiku dokument väljastatakse dokumendi kasutaja seaduslikule esindajale.

[RT I, 03.01.2017, 1- jõust. 01.02.2017]

§ 20¹⁶. Diplomaatilise isikutunnistuse kehtivusaeg

(1) Diplomaatiline isikutunnistus antakse välja kehtivusajaga kuni viis aastat.

(2) Diplomaatilise isikutunnistuse väljaandmise, kehtetuks tunnistamise ja tagastamise korra, diplomaatilise isikutunnistuse seeriad, kehtivusajad, vormi, tehnilise kirjelduse ning dokumendile kantavate andmete loetelu kehtestab [valdkonna eest vastutav ministermäärusega](#).

[RT I, 03.01.2017, 1- jõust. 01.02.2017]

6. peatükk EESTI KODANIKU REISIDOKUMENDID

§ 21. Eesti kodaniku pass

(1) Eesti kodaniku pass antakse Eesti kodanikule riigipiiri ületamiseks.

(2) [Kehtetu -RT I 2002, 90, 516- jõust. 01.12.2002]

(3) Eesti kodanikule, kes tõendab põhjendatud isikliku või teenistusliku vajaduse olemasolu, võidakse lisaks varem väljaantud kehtivale Eesti kodaniku passile anda teine Eesti kodaniku pass (lisapass).

[RT I 2002, 90, 516- jõust. 01.12.2002]

§ 21¹. Sõrmejälgelukjutisteta Eesti kodaniku pass

(1) Kui Eesti kodanikule on varem välja antud Eesti kodaniku pass või isikutunnistus ja ta viibib välisriigis, kus puudub Eesti välisesindus või kus taotlejal on ebaproportsionaalselt koormav Eesti välisesindusse pöörduda, võib talle välja anda sõrmejälgelukjutisteta Eesti kodaniku passi kehtivusajaga kuni üks aasta.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud tingimustel Eesti kodaniku passi väljaandmise taotluse võib esitada posti teel või esindaja kaudu Politsei- ja Piirivalveametile.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud tingimustel väljaantava Eesti kodaniku passi taotlemise käigus taotlejat ei daktüloskopeerita.

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud tingimustel võib Eesti kodaniku passi välja anda üksnes kaks korda järjest.

[RT I, 21.03.2014, 2- jõust. 01.10.2014]

§ 22. Diplomaatiline pass

(1) Diplomaatiline pass antakse välja:

- 1) Vabariigi Presidendile;
- 2) Vabariigi Presidendi perekonnaliikmele;
- 3) endisele Vabariigi Presidendile ja tema abikaasale või registreeritud elukaaslasele.

[RT I, 06.07.2023, 6- jõust. 01.01.2024]

(2) Diplomaatiline pass antakse välja ametiülesannete täitmiseks välisriigis Eesti kodanikust:

[RT I 2006, 29, 221- jõust. 02.01.2007]

- 1) Riigikogu esimehele ja aseesimehele;
- 2) Riigikogu liikmele, kui ta kuulub riikliku delegatsiooni koosseisu või esindab riiki ametiisikuna;

2¹) Euroopa Parlamendi liikmele;

[RT I 2010, 7, 28- jõust. 17.04.2010]

3) Vabariigi Valitsuse liikmele;

4) riigisekretärile;

5) Riigikohtu esimehele;

6) õiguskantslerile;

7) riigikontrolörile;

8) erialadiplomaadile;

[RT I 2009, 27, 166- jõust. 30.07.2009]

9) karjäär diplomaadile ja põhjendatud vajaduse korral karjäär diplomaadi kandidaadile;

[RT I 2009, 27, 166- jõust. 30.07.2009]

9¹) Välisministeeriumi mittediplomaatilisel ametikohal töötavale ametnikule ja Välisministeeriumi töötajale, kui selleks on põhjendatud vajadus;

[RT I, 15.10.2021, 1- jõust. 25.10.2021]

10) Eesti Panga presidendile;

11) kaitseväge juhatajale;

12) diplomaatilisele kullerile diplomaatilise posti kättetoimetamiseks.

[RT I 2010, 7, 28- jõust. 17.04.2010]

(3) Valdkonna eest vastutav minister võib otsustada diplomaatilise passi andmise ka muule Eesti kodanikule, kui see on vajalik riigi ülesannete täitmiseks ja see vastab rahvusvahelisele tavale.

[RT I, 06.07.2016, 2- jõust. 16.07.2016]

(4) Perekonnaliige käesoleva paragrahvi tähenduses on abikaasa, registreeritud elukaaslane ja alaealine laps ning põhi- või keskharidust omandav või abi vajav töövõimetu täisealine laps.

[RT I, 06.07.2023, 6- jõust. 01.01.2024]

(4¹) Diplomaatiline pass antakse Eesti Vabariigi välisesinduses töötava diplomaadiga või karjäär diplomaadi kandidaadiga välislähetuses kaasas olevale Eesti kodanikust perekonnaliikmele. Põhjendatud vajaduse korral võib Välisministeerium diplomaatilise passi välja anda ka diplomaadi või karjäär diplomaadi kandidaadi perekonnaliikmele, kes ei ole välislähetuses kaasas.

[RT I 2009, 27, 166- jõust. 30.07.2009]

(5) Lõigetes 2, 3 ja 4¹ nimetatud isikud on kohustatud diplomaatilise passi tagastama asutusele, kelle ettepanekul diplomaatiline pass välja anti, ühe kuu jooksul selle väljaandmise aluse äralangemisest arvates.

[RT I 2010, 7, 28- jõust. 17.04.2010]

(5¹) [Kehtetu -RT I 2006, 26, 193- jõust. 01.01.2007]

(5²) [Kehtetu -RT I 2006, 26, 193- jõust. 01.01.2007]

(5³) [Kehtetu -RT I 2006, 26, 193- jõust. 01.01.2007]

(5⁴) [Kehtetu -RT I 2006, 26, 193- jõust. 01.01.2007]

(5⁵) [Kehtetu -RT I 2006, 26, 193- jõust. 01.01.2007]

(5⁶) Lõikes 5 nimetatud asutus on kohustatud viivitamata edastama diplomaatilise passi Välisministeeriumile.

[RT I 2010, 7, 28- jõust. 17.04.2010]

(5⁷) Kui lõigetes 2, 3 ja 4¹ nimetatud isik soovib jätta kehtetuks tunnistatud või kehtivuse kaotanud diplomaatilise passi enda valdusesse, siis muudab asutus, kellele diplomaatiline pass tagastatakse, selle eelnevalt kasutamiskõlbmatuks ja annab isikule.
[RT I 2010, 7, 28- jõust. 17.04.2010]

(5⁸) Kui kasutamiskõlbmatuks muudetud diplomaatiline pass on jäetud isiku taotlusel tema valdusesse, siis koostab asutus, kellele dokument tagastati, teatise ja edastab selle Välisministeeriumile. Vabariigi Valitsus võib kehtestada määrusega diplomaatilise passi kasutamiskõlbmatuks muutmise ja sellest Välisministeeriumi teavitamise korra ning diplomaatilise passi isiku valdusesse andmise teatises esitatavate andmete loetelu ja teatise vormi.
[RT I 2010, 7, 28- jõust. 17.04.2010]

(5⁹) Kui lõigetes 2, 3 või 4¹ nimetatud isik ei tagasta diplomaatilist passi ühe kuu jooksul selle väljaandmise aluse äralangemise päevast arvates, siis on asutus, kelle ettepanekul diplomaatiline pass välja anti, kohustatud järgmisel tööpäeval teavitama sellest kirjalikult Välisministeeriumi.
[RT I 2010, 7, 28- jõust. 17.04.2010]

(5¹⁰) Lõikes 5⁹ nimetatud teate saamisel tunnistab Välisministeerium diplomaatilise passi viivitamata kehtetuks.
[RT I 2010, 7, 28- jõust. 17.04.2010]

(5¹¹) Lõikes 5 nimetatud asutus on kohustatud tagama diplomaatilise passi sihipärase kasutamise.
[RT I 2010, 7, 28- jõust. 17.04.2010]

(6) Vajaduse korral võib Välisministeerium välja anda diplomaatilise lisapassi.

§ 23. Meremehe teenistusraamat

Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni (ILO) konventsiooni «Meremeeste riiklike isikut tõendavate dokumentide kohta» nõuetele vastav meremehe teenistusraamat antakse Eesti kodanikust meremehele.

§ 24. Eesti kodaniku reisidokumendi kehtivusaeg

(1) Eesti kodaniku pass antakse välja kehtivusajaga kuni kümme aastat.
[RT I, 09.03.2016, 2- jõust. 01.01.2017]

(2) [Kehtetu -RT I 2006, 29, 221- jõust. 28.08.2006]

(2¹) Alla 15-aastasele Eesti kodanikule antakse Eesti kodaniku pass välja kehtivusajaga kuni viis aastat.
[RT I, 09.03.2016, 2- jõust. 01.01.2017]

(3) Lisapass antakse kehtivusajaga kuni kümme aastat, kuid mitte kauemaks kui varem väljaantud Eesti kodaniku passi kehtivusajaks.
[RT I, 09.03.2016, 2- jõust. 01.01.2017]

(4) Diplomaatiline pass antakse kehtivusajaga kuni:

1) kümme aastat Vabariigi Presidendile ja tema abikaasale või registreeritud elukaaslasele;

[RT I, 06.07.2023, 6- jõust. 01.01.2024]

2) viis aastat Vabariigi Presidendi alaealisele lapsele, kuid mitte kauemaks kui tema täisealiseks saamiseni;

3) kümme aastat endisele Vabariigi Presidendile ja tema abikaasale või registreeritud elukaaslasele;

[RT I, 06.07.2023, 6- jõust. 01.01.2024]

4) neli aastat ja kuus kuud Riigikogu liikmele, Vabariigi Valitsuse liikmele ja riigisekretärile, kusjuures diplomaatilise passi kehtivusaeg ei tohi ületada kuut kuud tema ametivolituste lõppemise päevast arvates;
[RT I 2010, 7, 28- jõust. 17.04.2010]

4¹) viis aastat ja kuus kuud Euroopa Parlamendi liikmele, kuid mitte kauemaks kui kuus kuud tema ametivolituste lõppemise päevast arvates;

[RT I, 15.10.2021, 1- jõust. 25.10.2021]

5) kümme aastat Riigikohtu esimehele, kuid mitte kauemaks kui tema ametivolituste lõppemiseni;

[RT I, 15.10.2021, 1- jõust. 25.10.2021]

6) seitse aastat õiguskantslerile, kuid mitte kauemaks kui tema ametivolituste lõppemiseni;

[RT I, 09.03.2016, 2- jõust. 01.01.2017]

7) viis aastat riigikontrolörile, kuid mitte kauemaks kui tema ametivolituste lõppemiseni;

8) kümme aastat diplomaadile;

[RT I, 15.10.2021, 1- jõust. 25.10.2021]

9) viis aastat Eesti Panga presidendile, kuid mitte kauemaks kui tema ametivolituste lõppemiseni;

10) viis aastat kaitseväge juhatajale, kuid mitte kauemaks kui tema ametivolituste lõppemiseni;

11) viis aastat käesoleva seaduse § 22 lõikes 3 nimetatud isikule;

[RT I, 09.03.2016, 2- jõust. 01.01.2017]

12) viis aastat Välisministeeriumi koosseisuvälisele teenistujale ja temaga välislähetuses kaasas viibivale perekonnaliikmele, kuid mitte kauemaks kui kuus kuud pärast koosseisuvälise teenistuja välislähetuse lõppemist;

[RT I, 15.10.2021, 1- jõust. 25.10.2021]

13) viis aastat välislähetuses viibiva diplomaadi perekonnaliikmele, kuid mitte kauemaks kui kuus kuud pärast diplomaadi välislähetuse lõppemist;

[RT I, 15.10.2021, 1- jõust. 25.10.2021]

14) viis aastat diplomaatilisele kullerile;

[RT I, 15.10.2021, 1- jõust. 25.10.2021]

15) viis aastat käesoleva seaduse § 22 lõike 2 punktis 9¹ nimetatud isikule.

[RT I, 15.10.2021, 1- jõust. 25.10.2021]

(4¹) Diplomaatiline lisapass antakse kehtivusajaga kuni kümme aastat, kuid mitte kauemaks kui varem väljaantud diplomaatilise passi kehtivusajaks.

[RT I, 15.10.2021, 1- jõust. 25.10.2021]

(5) Meremehe teenistusraamat antakse välja kehtivusajaga kuni viis aastat.

[RT I 2006, 29, 221- jõust. 28.08.2006]

§ 25. Reisidokumendi kehtivusala

(1) Eesti kodaniku või välismaalase reisidokumendi kehtivusala on piiramatu.

(2) Reisidokumendi kehtivusala võib dokumendi väljaandnud valitsusasutus piirata prokuröri ettepanekul, kui dokumendi kasutajale on kriminaalasjas kohaldatud tõkendina allkirja võtmist elukohast mittelahkumise kohta või isiklikku käendust või kautsjoni.

(3) Välislepingus ettenähtud juhtudel võib reisidokumendi kehtivusala piirata.

(4) Välismaalasele rahvusvahelise kaitse andmise seaduse alusel elamisloa saanud välismaalasele Eesti Vabariigi poolt väljaantud reisidokument ei kehti tema kodakondsusjärgses riigis või tema alalises asukohariigis.

(5) Reisidokumendi kehtivusala piiramisel tehakse vastav märge reisidokumendi.

[RT I 2006, 2, 3- jõust. 01.07.2006]

7. peatükk VÄLISMAALASE DOKUMENDID

§ 26. Välismaalase passi staatus

(1) Välismaalase pass on välismaalasele Eesti Vabariigi poolt antav reisidokument.

[RT I, 09.12.2010, 1- jõust. 01.01.2011]

(2) Välismaalase pass ei anna selle kasutajale õigust Eesti välisesinduse poolsele kaitsele, kui seadus või välisleping ei sätesta teisiti.

[RT I 2002, 90, 516- jõust. 01.12.2002]

§ 27. Välismaalase passi väljaandmise alus

(1) Välismaalase pass antakse välja välismaalasele, kellel on kehtiv Eesti elamisloa või elamisõigus Eestis, ning kui on tõendatud, et välismaalasel puudub välisriigi reisidokument ja tal ei ole võimalik seda saada.

(2) [Kehtetu -RT I 2002, 90, 516- jõust. 01.12.2002]

(3) Välisriigi kodanikule välismaalase passi väljaandmiseks peab välismaalane esitama oma kodakondsusriigi pädeva ametiasutuse nõusoleku talle välismaalase passi väljaandmiseks või tõendama, et nimetatud nõusolekut ei ole võimalik saada.

[RT I 2006, 26, 191- jõust. 01.08.2006]

§ 28. Välismaalase passi kehtivusaeg

[RT I 2006, 29, 221- jõust. 28.08.2006]

(1) Välismaalase pass antakse välja kehtivusajaga kuni kümme aastat, kusjuures kehtivusaeg ei tohi ületada välismaalasele antud elamisloa või elamisõiguse kehtivusaega.

[RT I, 09.03.2016, 2- jõust. 01.01.2017]

(2) [Kehtetu -RT I 2006, 29, 221- jõust. 28.08.2006]

§ 29. Ajutise reisidokumendi staatus ja andmise alus

(1) Ajutine reisidokument on Eestis viibivale välismaalasele Eesti Vabariigi poolt antav reisidokument Eestist lahkumiseks ja Eestisse tagasipöördumiseks.

(2) Ajutine reisidokument võidakse anda tagasipöördumise õigusega Eestist lahkuvale või väljasõiduks kohustatud välismaalasele, kui tal puudub kehtiv reisidokument või välisriigi poolt väljaantud tagasipöördumistunnistus.

[RT I, 03.01.2017, 1- jõust. 18.01.2017]

(3) Ajutine reisidokument võidakse Eestis seaduslikult elavale välismaalasele anda ühekordseks Eestist lahkumiseks ja siia tagasipöördumiseks, kui tal puudub kehtiv reisidokument ja tal ei ole õigust saada välismaalase passi.

(4) Ajutine reisidokument ei anna selle kasutajale õigust Eesti välisesinduse poolsele kaitsele, kui seadus või välisleping ei sätesta teisiti.

[RT I 2002, 90, 516- jõust. 01.12.2002]

§ 30. Ajutise reisidokumendi kehtivusaeg

Ajutine reisidokument antakse kehtivusajaga kuni kaks aastat.

§ 31. Pagulase reisidokumendi staatus ja andmise alus

(1) Pagulase reisidokument on välismaalasele, kellele on antud Eestis pagulasstaatus, Eesti Vabariigi antav reisidokument.

[RT I, 03.01.2017, 2- jõust. 17.01.2017]

(2) Pagulase reisidokument ei anna selle kasutajale õigust Eesti välisesinduse poolsele kaitsele, kui seadus või välisleping ei sätesta teisiti.

(3) Pagulase reisidokument peab vastama ÜRO pagulasseisundi konventsiooni nõuetele, arvestades tänapäevaste reisidokumentide käideldavuse ja turvalisuse nõuetega.

(4) Pagulase reisidokument antakse välismaalasele, kellel on välismaalasele rahvusvahelise kaitse andmise seaduse § 38 lõikes 1 nimetatud elamisloa.

[RT I 2006, 2, 3- jõust. 01.07.2006]

§ 32. Pagulase reisidokumendi kehtivusaeg

[RT I 2006, 29, 221- jõust. 28.08.2006]

(1) Pagulase reisidokument antakse välja kehtivusajaga kuni viis aastat, kusjuures kehtivusaeg ei tohi ületada pagulasele antud elamisloa kehtivusaega.

(2) [Kehtetu -RT I 2006, 29, 221- jõust. 28.08.2006]

§ 33. Meresõidutunnistuse staatus ja andmise alus

(1) Meresõidutunnistus on välismaalasele Eesti Vabariigi poolt antav reisidokument.

[RT I 2006, 29, 221- jõust. 28.08.2006]

(2) Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni (ILO) konventsiooni «Meremeeste riiklike isikut tõendavate dokumentide kohta» nõuetele vastav meresõidutunnistus antakse Eestis elamisloa või elamisõigust omavale välismaalasest meremehele tema taotluse alusel.

[RT I 2009, 27, 166- jõust. 30.07.2009]

§ 34. Meresõidutunnistuse kehtivusaeg

Meresõidutunnistus antakse kehtivusajaga kuni viis aastat, kusjuures kehtivusaeg ei tohi ületada välismaalasele antud elamisloa kehtivusaega.

§ 34¹. Elamisloakaardi väljaandmise alus

(1) Elamisloakaart on Eestis elava või riigikaitseaduse alusel viibiva kolmanda riigi kodaniku siseriiklik ja digitaalne dokument. Elamisloakaart antakse välja:

[RT I, 03.01.2017, 1- jõust. 18.01.2017]

1) Eestis elavale kolmanda riigi kodanikule, kellel on kehtiv elamisloa või elamisõigus;

[RT I, 03.01.2017, 1- jõust. 18.01.2017]

- 2) kolmanda riigi kodanikule, kellel on Eestis viibimiseks riigikaitseaduse alusel antud luba;
- 3) välismaalase, kellel on Eestis viibimiseks riigikaitseaduse alusel antud luba, ülalpeetavale isikule, kui ülalpeetav isik on kolmanda riigi kodanik ja viibib Eestis koos nimetatud välismaalasega;
[RT I, 09.12.2010, 1- jõust. 01.01.2012]
- 4) [kehtetu -RT I, 03.01.2017, 1- jõust. 01.02.2017]

(2) Teised käesoleva seadusega sätestatud dokumendid antakse välja elamisloakaardi andmete alusel. Käesolev lõige ei laiene isikutele, kellel käesoleva seaduse alusel ei pea olema elamisloakaarti.
[RT I, 09.12.2010, 1- jõust. 01.01.2011]

§ 34². Elamisloakaardile kantavad digitaalsed andmed

(1) Elamisloakaardile kantakse digitaalset tuvastamist võimaldav sertifikaat ning digitaalset allkirjastamist võimaldav sertifikaat. Elamisloakaardile kantavate muude digitaalsete andmete loetelu kehtestab [valdkonna eest vastutav minister](#)määrusega, arvestades käesoleva seaduse § 9 lõikes 3 sätestatut.
[RT I, 23.03.2015, 1- jõust. 01.01.2016]

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud sertifikaadid väljastatakse sama kehtivusajaga kui elamisloakaart, millele need kantakse.
[RT I, 09.12.2010, 1- jõust. 01.01.2011]

§ 34³. Elamisloakaardi kehtivusaeg

(1) Elamisloakaart antakse välja kehtivusajaga kuni viis aastat.

(2) Elamisloakaardi kehtivusaeg ei tohi ületada isikule antud elamisloa, elamisõiguse või riigikaitseaduse alusel antud Eestis viibimise loa kehtivusaega või Eestis asuvas välisesinduses töötamise tähtaega.
[RT I, 23.03.2015, 1- jõust. 01.01.2016]

(3) Elamisloakaardile kantavate digitaalsete andmete kehtivusaja määrab [valdkonna eest vastutav minister](#)määrusega. Digitaalsete andmete kehtivusaeg ei tohi ületada elamisloakaardi kehtivusaega. Digitaalsete andmete kehtivusaja lõppemine ei ole elamisloakaardi kehtivuse lõppemise aluseks.
[RT I, 23.03.2015, 1- jõust. 01.01.2016]

8. peatükk TAGASIPÖÖRDUMISTUNNISTUS JA TAGASIPÖÖRDUMISE LUBA

§ 35. Tagasipöördumistunnistuse andmise alus

(1) Tagasipöördumistunnistus antakse välisriigis viibivale Eesti kodanikule, kelle reisidokument on muutunud kasutamiskõlbmatuks, hävinud, kehtivuse kaotanud või kaotsi läinud.
[RT I, 31.12.2019, 1- jõust. 06.01.2020]

(2) Eesti kodaniku välisriigis sündinud alla üheaastasele lapsele antakse tagasipöördumistunnistus sünnitõendi või sünnitunnistuse alusel.

(3) Eesti kodanikule, kellel ei ole kehtivat Eesti dokumenti, võib tagasipöördumistunnistuse väljastada, kui dokumendi väljastamine on avalikes huvides.

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud juhul ei pea dokumendi väljastamiseks olema isiku taotlust.
[RT I 2006, 29, 221- jõust. 28.08.2006]

§ 36. Tagasipöördumistunnistuse kehtivus

(1) Tagasipöördumistunnistus antakse kehtivusajaga kuni kaksteist kuud.

(2) Tagasipöördumistunnistus tagastatakse Eestisse sissesõitmisel Politsei- ja Piirivalveametile, kes edastab selle Välisministeeriumile.
[RT I 2009, 62, 405- jõust. 01.01.2010]

§ 36¹. Tagasipöördumise loa andmise alus

(1) Tagasipöördumise loa võib anda Eestisse tagasipöördumiseks välismaalasele:

1) kes elab Eesti Vabariigis elamisloa alusel ja kellele väljaantud välismaalase pass, ajutine reisidokument või pagulase reisidokument on välisriigis viibides muutunud kasutamiskõlbmatuks, hävinud, kehtivuse kaotanud või kaotsi läinud;

[RT I 2009, 27, 166- jõust. 30.07.2009]

2) kelle Eesti Vabariik võtab välislepingu alusel tagasi.

(2) Eesti Vabariigis elamisloa alusel elava välismaalase välisriigis sündinud alla üheaastasele lapsele võib anda tagasipöördumise loa sünnitõendi või sünnitunnistuse alusel.
[RT I 2004, 2, 4- jõust. 16.01.2004]

§ 36². Tagasipöördumise loa kehtivus

(1) Tagasipöördumise luba antakse kehtivusajaga kuni kaksteist kuud.

(1¹) Käesoleva seaduse § 36¹ lõike 1 punktis 1 nimetatud alusel antud tagasipöördumise loa kehtivusaeg ei tohi ületada välismaalase elamisloa kehtivusaega.

(2) Tagasipöördumise luba tagastatakse Eestisse sissesõitmisel Politsei- ja Piirivalveametile, kes edastab selle Välisministeeriumile.
[RT I 2009, 62, 405- jõust. 01.01.2010]

8¹. peatükk VASTUTUS

[Kehtetu -RT I, 12.07.2014, 1- jõust. 01.01.2015]

§ 36³. Isikut tõendavate dokumentide seaduse nõuete rikkumine
[Kehtetu -RT I, 12.07.2014, 1- jõust. 01.01.2015]

8². peatükk EUROOPA LIIDU TAGASIPÖÖRDUMISTUNNISTUS

[RT I, 20.06.2022, 5- jõust. 30.06.2022]

§ 36⁴. Euroopa Liidu tagasipöördumistunnistuse andmise alus

(1) Euroopa Liidu tagasipöördumistunnistus antakse Euroopa Liidu liikmesriigi, kaasa arvatud Eesti esindamata kodanikule, kelle pass või reisidokument on kadunud, varastatud või hävinud või see ei ole ajutiselt kättesaadav.

(2) Esindamata on Euroopa Liidu liikmesriigi, kaasa arvatud Eesti kodanik juhul, kui tema kodakondsusjärgsel riigil ei ole kolmandas riigis või Euroopa Liidus välisesindust või kui sealsel välisesindusel või aukonsulil ei ole võimalik konkreetsel juhul tagasipöördumisdokumenti anda.
[RT I, 20.06.2022, 5- jõust. 30.06.2022]

§ 36⁵. Euroopa Liidu tagasipöördumistunnistuse kehtivus

(1) Euroopa Liidu tagasipöördumistunnistuse kehtivusaeg määratakse arvestusega, et Euroopa Liidu tagasipöördumistunnistus peab kehtima kauem, kui kulub aega tagasipöördumisele, samuti tuleb arvesse võtta tagasipöördumisel ööbimiseks ja ümberistumisteks kuluvat aega.

(2) Kui tagasipöördumise sihtkohaks on Eesti, tagastatakse Euroopa Liidu tagasipöördumistunnistus Eestisse sissesõitmisel Politsei- ja Piirivalveametile, kes edastab selle Välisministeeriumile.
[RT I, 20.06.2022, 5- jõust. 30.06.2022]

9. peatükk RAKENDUSSÄTTED

§ 37. Andmed käesoleva seaduse alusel väljaantavate dokumentide kohta

Andmed käesoleva seaduse alusel väljaantavate dokumentide kohta kantakse rahvastikuregistrisse vastavalt rahvastikuregistri seadusele. Andmeid Eestis ebaseaduslikult viibiva välismaalase dokumentide kohta töödeldakse väljasõidukohustuse ja sissesõidukeelu seaduse alusel kehtestatud valdkonna eest vastutava ministri määrusega sätestatud korras.
[RT I, 21.04.2018, 1- jõust. 01.05.2018]

§ 38. Varem väljaantud dokumentide kehtivus

(1) Eesti kodaniku isikut ja kodakondsust tõendavate dokumentide seaduse alusel väljaantud Eesti kodaniku pass, diplomaatiline pass ja meremehe teenistusraamat kehtivad kuni dokumendi kehtivusaja lõpuni ja nende suhtes kohaldatakse käesoleva seaduse sätteid.

(2) Välismaalaste seaduse alusel väljaantud välismaalase pass kehtib kuni selle kehtivusaja lõpuni ja selle suhtes kohaldatakse käesoleva seaduse sätteid.

(3) Ajutise reisidokumendi seaduse alusel väljaantud ajutine reisidokument kehtib kuni selle kehtivusaja lõpuni ja selle suhtes kohaldatakse käesoleva seaduse sätteid.

(4) Dokumendi kehtivus ei sõltu dokumendi vormi, tehnilise kirjelduse ja dokumenti kantavate andmete loetelu muutumisest, kui seaduse või selle alusel antud õigustloova aktiga ei ole ette nähtud teisiti.
[RT I 2002, 90, 516- jõust. 01.12.2002]

§ 39. Käesoleva seaduse §-de 5 ja 6 rakendamine

Käesoleva seaduse paragrahvisid 5 ja 6 rakendatakse alates 2002. aasta 1. jaanuarist.

§ 40. Isikutunnistuse ja pagulase reisidokumendi väljaandmise alustamine

Isikutunnistuse ja pagulase reisidokumendi väljaandmise alustamise aja määrab Vabariigi Valitsus, arvestades käesoleva seaduse §-s 39 sätestatud, ühe aasta jooksul käesoleva seaduse jõustumisest arvates.

§ 40¹. Biomeetriliste andmete dokumentides kasutuselevõtmise tähtpäevad

(1) Isikut tõendavates dokumentides sõrmejäljekujutiste kasutuselevõtmise tähtpäeva otsustab [Vabariigi Valitsus](#)määrusega.

[RT I 2006, 29, 221- jõust. 28.08.2006]

(2) Käesoleva seaduse § 11⁴ lõigetes 2–5 sätestatud isikliku ilmumise nõude rakendamise tähtpäeva otsustab [Vabariigi Valitsus](#)määrusega. Kuni nimetatud tähtpäevani on dokumendi taotleja isiklik ilmumine dokumendi taotluse esitamiseks kohustuslik üksnes juhul, kui talle ei ole eelnevalt käesolevas seaduses sätestatud dokumenti välja antud. Kuni vastava tähtpäevani ei rakendata isikut tõendavate dokumentide väljaandmise menetluses daktüloskopeerimist.

[RT I 2006, 29, 221- jõust. 28.08.2006]

(3) [Kehtetu -RT I 2009, 27, 166- jõust. 30.07.2009]

(4) Käesoleva seaduse § 11⁵ rakendamise tähtpäeva otsustab [Vabariigi Valitsus](#)määrusega.

[RT I 2006, 29, 221- jõust. 28.08.2006]

§ 40². Biomeetriliste andmetega dokumentide kasutuselevõtmise erisused

[RT I 2006, 29, 221- jõust. 28.08.2006]

(1) Kuni dokumendi taotleja daktüloskopeerimise alustamiseni võib dokumendi väljaandmise taotluse edastada taotleja kirjalikul nõusolekul valla- või linnavalitsuse või hoolekandeametuse juhi volitatud töötaja pärast dokumendi taotleja isikusamasuse kontrollimist, kui Eestis viibiva taotleja terviseseisund püsivalt ei võimalda tal dokumendi väljaandmise taotluse esitamiseks isiklikult pöörduda pädevasse asutusse.

[RT I 2009, 27, 166- jõust. 30.07.2009]

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud asjaolusid peab taotleja tõendama. Taotlusele lisatakse linna- või vallavalitsuse või hoolekandeametuse kinnitus, et isiku terviseseisund püsivalt ei võimalda taotluse esitamiseks isiklikult pöörduda selleks pädevasse asutusse.

[RT I 2006, 29, 221- jõust. 28.08.2006]

(3) Kuni dokumendi taotleja daktüloskopeerimise alustamiseni võib Eestis vanglas kinni peetava isiku dokumendi väljaandmise taotluse edastada vangla direktori volitatud vanglatöötaja dokumendi taotleja isikusamasuse kontrollimise järel juhul, kui taotlus on põhjendatud, isik vajab vanglas viibimise ajal dokumenti ja isikul ei ole võimalik isiklikult dokumendi väljaandmiseks pädevasse asutusse pöörduda.

[RT I 2009, 27, 166- jõust. 30.07.2009]

(4) Kuni dokumendi taotleja daktüloskopeerimise alustamiseni ei pea alla 15-aastane või piiratud teovõimega täisealine isik biomeetriliste andmetega dokumendi taotluse esitamiseks isiklikult pöörduma dokumendi väljaandmiseks pädevasse asutusse või Eesti konsulaarametniku poole, kui tema seaduslikule esindajale on välja antud käesoleva seaduse § 15 lõikes 4 sätestatud dokument.

[RT I, 21.03.2014, 2- jõust. 01.10.2014]

(5) Kuni dokumendi taotleja daktüloskopeerimise alustamiseni ei pea käesoleva paragrahvi lõikes 4 nimetatud isikule biomeetriliste andmetega dokumendi taotlemisel tema seaduslik esindaja dokumendi taotluse esitamiseks

isiklikult pöörduma dokumendi väljaandmiseks pädevasse asutusse või Eesti konsulaarametniku poole, kui seaduslikule esindajale on välja antud käesoleva seaduse § 15 lõikes 4 nimetatud dokument või tal on kehtiv Eesti elamisluuba.

[RT I 2009, 27, 166- jõust. 30.07.2009]

§ 40³. Digitaalse isikutunnistuse väljaandmise alustamine

Digitaalse isikutunnistuse väljaandmise alustamise aja määrab Vabariigi Valitsus, arvestades, et digitaalse isikutunnistuse väljaandmist alustatakse hiljemalt 2010. aasta 1. oktoobril.

[RT I 2010, 7, 28- jõust. 17.04.2010]

§ 40⁴. Elamisloakaardi väljaandmise alustamine

(1) Elamisloakaardi väljaandmist alustatakse 2011. aasta 1. jaanuarist.

(2) Enne 2011. aasta 1. jaanuari kolmanda riigi kodanikule väljaantud isikutunnistus kehtib kuni dokumendi kehtivusaja lõpuni ning selle suhtes kohaldatakse elamisloakaardi kohta käivaid sätteid.

(3) Kui kolmanda riigi kodanik esitab isikutunnistuse väljaandmise taotluse enne 2011. aasta 1. jaanuari, kuid otsus dokumendi väljaandmise kohta tehakse nimetatud tähtajast hiljem, võib nimetatud taotluse alusel kuni 2012. aasta 20. maini anda kolmanda riigi kodanikule elamisloakaardi välja sõrmejäljekujutisteta.

(4) Elamisloakaardi väljaandmisel tunnistatakse kolmanda riigi kodanikule varem väljaantud isikutunnistus kehtetuks. Dokumendi kasutaja on kohustatud elamisloakaardi väljastamisel esitama varem väljaantud kehtiva isikutunnistuse, välja arvatud juhul, kui dokument on kaotsi läinud või hävinud.

[RT I, 09.12.2010, 1- jõust. 01.01.2011]

§ 40⁵. Kokkulepete sõlmimise pädevus

Vabariigi Valitsus võib välisriikidega sõlmida isikusamasuse kontrollimist ja riigipiiri ületamist võimaldavate dokumentide väljaandmisega seotud kokkuleppeid.

[RT I, 09.12.2010, 1- jõust. 01.01.2011]

§ 40⁶. Erisused mobiil-ID vormis väljaantava digitaalse isikutunnistuse taotluse läbivaatamise eest võetava riigilõivu tasumisel

[Kehtetu -RT I, 20.06.2022, 5- jõust. 02.07.2022]

§ 40⁷. Enne 2018. aasta 1. maid väljaantud digitaalse isikutunnistuse kehtivusaeg

Enne 2018. aasta 1. maid väljaantud kehtiva digitaalse isikutunnistuse kehtivusajaks loetakse viis aastat dokumendi väljaandmise kuupäevast arvates.

[RT I, 21.04.2018, 2- jõust. 01.11.2018]

§ 40⁸. Erisused Ühendkuningriigi kodanikule isikutunnistuse väljaandmisel

(1) 2020. aasta 31. detsembrini võib kehtiva elamisõiguse alusel Eestis elavale Ühendkuningriigi kodanikule välja anda isikutunnistuse.

(2) Enne 2020. aasta 31. detsembrist Ühendkuningriigi kodanikule väljaantud isikutunnistus kehtib kuni dokumendi kehtivusaja lõpuni.

(3) Ühendkuningriigi kodanikule elamisloakaardi väljaandmisel tunnistatakse varem väljaantud isikutunnistus kehtetuks.

[RT I, 19.03.2019, 9- jõust. 01.02.2020]

§ 40⁹. Enne 2022. aasta 1. juulit võetud biomeetriliste andmete töötlemine

(1) Isikut tõendavate dokumentide andmekogusse kantud fotod, näokujutised ja sõrmejäljekujutised kantakse andmekogusse ABIS hiljemalt 2022. aasta 30. juunil.

(2) Enne 2022. aasta 1. juulit isikut tõendavate dokumentide andmekogusse kantud fotosid, näokujutisi ja sõrmejäljekujutisi võib säilitada samal ajal andmekogus ABIS säilitatavate andmetega, kuid kõige kauem 2025. aasta 30. juunini.

(3) Pärast andmekogu ABIS loomist kuni andmekogu ABIS üleminekusätete rakendumise lõpptähtpäevani võib töödelda fotosid, näokujutisi ja sõrmejäljekujutisi isikut tõendavate dokumentide andmekogus.

[RT I, 08.07.2021, 1- jõust. 15.07.2021]

§ 41. Muudatused varasemates õigusaktides

[Käesolevast tekstist välja jäetud.]

§ 42. Õigusaktide kehtetuks tunnistamine

[Käesolevast tekstist välja jäetud.]

§ 43. Seaduse jõustumine

Käesolev seadus jõustub 2000. aasta 1. jaanuaril.

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 444/2009, millega muudetakse nõukogu määrust (EÜ) nr 2252/2004 liikmesriikide väljastatud passide ja reisidokumentide turvaelementide ja biomeetria standardite kohta (ELT L 142, 06.06.2009, lk 1–4).

[RT I, 02.07.2013, 3- jõust. 12.07.2013]